

Ustanovitelji: občinske konference SZDL Jesenice, Kranj, Radovljica, Škofja Loka in Tržič. — Izdaja časopisno podjetje Gorenjski tisk Kranj. Za redakcijo odgovoren Albin Učakar

GLAS

GLASILO SOCIALISTICNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENJSKO

Cena 40 par ali 40 starih dinarjev
List izhaja od oktobra 1947 kot tednik,
Od 1. januarja 1958 kot poltednik,
Od 1. januarja 1960 trikrat tedensko,
Od 1. januarja 1964 kot poltednik,
in sicer ob sredah in sobotah

Izvoz v kranjskih podjetjih

Največ izdelkov izvažata Planika

Po podatkih oddelka za gospodarstvo pri kranjski občinski skupščini je enajst kranjskih podjetij do konca avgusta izpolnilo 66 odstotkov letošnjega programa izvoza. Tako je realizacija izvoza le za 0,6 odstotka zaostajala za predvidenim izvoznim programom. Vendar pa je k tako ugodnemu rezultatu dosedaj največ pripomogla tovarna Planika, ki je konec avgusta že za 24,7 odstotka preseгла letošnji program izvoza. Vseh ostalih deset podjetij pa je do avgusta letos izvozilo manj, kot je v tem mesecu znašal povprečni izvoz v osmih mesecih. Tako je na drugem mestu Iskra, ki je v osmih mesecih izpolnila 64,6 odstotka izvoznega programa. Več kot polovico predvidenega izvoznega programa pa je izpolnila še KŽK-PE Oljarcia v Britofu. Vsa ostala podjetja pa so v osmih mesecih izpolnila manj kot polovico izvoznega programa.

Razen Planike so v avgustu precej izvozile tudi tekstilne tovarne, čeprav še vedno precej zaostajajo za programom. Najslabši izvoz je bil do sedaj v kovinski industriji, ker imata TOSO in Kovinar dobavne roke šele konec leta. V podjetju LIK pa predvidevajo, da programa izvoza ne bodo izpolnili.

Do konca avgusta je enajst podjetij v kranjski občini izvozilo za več kot šest milijonov dolarjev izdelkov, kar je za 13,5 odstotka več kot v tem času lani. Od tega so podjetja izvozila 47,3 odstotka v državo s čvrsto valuto, 38,9 odstotka v vzhodne države in 13,8 odstotka v ostale države. A. Z.

Posvetovanje o medobčinskem sodelovanju

Tržič, 10. oktobra — Na željo sekcije za družbeno ekonomske odnose v komuni pri zvezni konferenci SZDL Jugoslavije je bilo danes v Tržiču posvetovanje Medobčinsko sodelovanje kot dejavnik združevanja samoupravne družbe. Mimo predstavnikov te sekcije so se posvetovanja udeležili zastopniki gorenjskih občinskih skupščin, družbeno političnih organizacij in nekaterih medobčinskih služb. Med drugim

so poudarili, da je na Gorenjskem zelo velika pripravljenoost za sodelovanje med občinami na najrazličnejših področjih, kar dokazuje tudi več deset skupnih služb zavodov in drugih institucij. To sodelovanje pa še spremljajo nekatere pomanjkljivosti. Med drugim so danes ugotovili, da je to sodelovanje sicer urejeno z dokaj čvrstimi pogodbami, vendar pa imajo le redkokatero skupne službe letne programe dela, ki bi jih sprejeli v vseh občinah. Posledica tega je, da računski med občinami niso povsem čisti in prihaja do očitkov, da posamezne službe delajo predvsem za to ali ono občino. Druga pomanjkljivost pa je, da se pri uresničevanju želje po združevanju in s tem po zmanjševanju stroškov za posamezno dejavnost in hkrati za povečanje njene strokovnosti včasih pozablja na občana in mora ta za to, da pride do posameznih uslug teh služb, potrošiti več časa in denarja.

—ms

V današnji številki berite:

na 3. strani:
Špecerija:
poudarek
na turizmu

na 4. strani:
Bralci sprašujejo

na 10. strani
Umetnine
pod beležem

V soboto
Glas na 24 straneh

Minulo soboto so v Domžalah odprli jesenski sejem, na katerem razstavlja 54 razstavljalcev — Foto Perdan

Sklad za odkup Finžgarjeve rojstne hiše Do konca septembra štiri milijone in pol

Zvedeli smo, da se je v skladu za odkup Finžgarjeve rojstne hiše zbralo do konca septembra 4.566.163 S dn. Stevililo posameznikov in delovnih kolektivov, ki so darovali večje ali manjše zneske, je

že precejšnje. Med zadnjimi v septembru sta za odkup Finžgarjeve rojstne hiše prispevali šola za slikopleskarstvo iz Kranja in sindikalna podružnica železarskega izobraževalnega centra Jesenice skupaj 69.000 S dn. —a

**Veletrgovsko podjetje
Kokra Kranj**

Veliko znižanje cen tekstilul

Veliko znižanje cen tekstilul

Veliko znižanje cen tekstilul

40 do 60 odst. znižanje cen tekstilul za jesen in zimo vam je pripravila trgovina
TEKSTIL — KRANJ, Prešernova 5

Ne zamudite enkratne priložnosti!

Za obisk se priporoča

KOKRA — TEKSTIL — KRANJ

Občine »proti« državi

Po Tanjugu povzemamo, da bo konec oktobra ali v začetku novembra posvetovanje o materialnem položaju občin. Povod: razvoj občin — tako trdijo v stalni konferenci mest — stagnira in preti, da bo krenil po poteh, ki niso v skladu z določili ustave. Kot vedno, gre tudi tokrat predvsem za vprašanje denarja in za način, kako priti do njega.

Po ustavnih določilih »občina samostojno ugotavlja svoje dohodke in razpolaga z njimi«. Vendar v praksi vedno ni tako. V praksi občina največkrat samo deli etatiistično spečen kolač.

Po statističnih podatkih lahko ugotovimo, da se proračunska sredstva družbenopolitičnih skupnosti res delijo vse bolj v korist občin. Zveza je leta 1963 zadržala npr. 65,8%, lani pa vsega le 47,4% od skupnih proračunskih sredstev družbenopolitičnih skupnosti. Udeležba občin se je v tem času povečala torej od 18,4 na 33,4%. Vendar niso redki sestanki, na katerih se argumentirano dokazuje, da je to povečanje samo navidezno. Pristojnost občin postaja namreč vse večja, obveznosti vse večje, s tem pa se nevtralizira povečanje občinskih postavk v celotnem proračunu. Mnoge občine prihajajo zdaj v težji materialni položaj kot kdajkoli prej.

Kje je izhod iz takega stanja? Ena izmed možnih rešitev je radikalna prerazpodelitev celotnih skupnih proračunskih sredstev (nadaljnje obdavčevanje gospodarstva — tako kaže — očitno ne prihaja v poštev). Vendar od take prerazpodelitve za zdaj še ni nič. To v občinah zelo

dobro vedo, zato rešitve iščejo drugje. Občinski moške menijo, da je nujno potrebno »osvoboditi« formiranje in razdelitev materialnih sredstev občin v občinskih okvirih. Pri tem gre za višino stopnje občinskih davkov, prispevkov in drugih oblik angažiranja sredstev.

Od tod pa torej preti nevarnost občanom, saj bi lahko prišlo do praznenja njihove višje. V stalni konferenci mest zato poudarjajo, da je treba zagotoviti možnost, da o vsaki novi rešitvi na tem področju resnično, neposredno in končno odločajo občani.

Vse to je najmanj pomembno s stališča občinskih dohodkov, ker ni bistveno koliko, ampak kako občine polnijo svoje blagajne. Od načina financiranja je namreč neposredno odvisen odgovor na vprašanje: Čigav »servis« je občina? Državni ali »servis« občanov?

Proces pretvarjanja občin iz državnega »servisa« v »servis« za občane se — tako kaže — še ni začel. Samofinanciranje občin še ni kdovekaj izpodbiralo etatiistični sistem, ki proračunska sredstva družbeno političnim skupnostim razdeljuje »od zgoraj«. V sedanjih razmerah našega družbenega in gospodarskega razvoja to neizogibno vodi do nasprotovanja občin državi.

Sodeč po razpoloženi v občinah, je skrajni čas, da se proces »osvobajanja« občin vsaj začne. Kaj lahko v tem pogledu pričakujemo od posvetovanja o materialnem položaju občin? Težko je reči karkoli, zato je najbolje, da počakamo na rezultate.

—at

Konferenca komunistov škofjeloške občine Kako pomagati nezaposlenim?

Odslej v občini le 7 osnovnih organizacij —
Novi sekretar je Tone Polajnar

V Škofji Loki se je v nedeljo sestala prva konferenca zveze komunistov, ki bo odslej vodilno telo te organizacije v občini. To je bila hkrati prva taka konferenca v naši republiki; udeležil se je tudi član CK ZKS in zvezni poslanec dr. Marjan Breclj.

Komunisti so na njej spreporočili o vrsti problemov, ki morajo biti predmet zavzetega delovanja njihove organizacije. Stevilne kritične misli o sedanjih razmerah v občini je za uvod v razpravo nanizal dosedanji sekretar občinskega komiteja Polde Kežar. Opozoril je, da je obdobje uresničevanja gospodarske reforme v občini odkrilo veliko prikritih slabosti pri vodenju delovnih organizacij. Samoupravni organi pa sorazmerno malo razpravljajo o tem, kaj bi bilo mogoče pridobiti z drugačno določitvijo odgovornosti na delovnih mestih. Kadrovske sestave nekaterih služb je še vedno tak, kot je bil takrat, ko je bilo vseeno, kaj in kako podjetja proizvajajo. Na splošno se povsod prej sprijaznijo s stiskanjem pasu vsem kot z zaostritvijo zahtev tam, kjer bi bilo potrebno in mogoče zagotoviti večje uspehe.

Ko je govoril o vlogi komunistov, je med drugim dejal, da se še premalo zavedajo, da imajo lahko le toliko vpliva, kolikor velja njihova dejavnost med ljudmi. Navedel je, da je težko govoriti o vsebini dela, če pa se na primer mestni odbor SZDL, v katerem je vsak drugi član komunist, v pol leta ni uspel konstituirati.

Izhajajoč iz podatkov, da je v občini prijavljeno 160 nezaposlenih, od tega polovico v starosti do 18 let, vsaj še enkrat toliko je še neprijavljenih, so udeleženci razprave posvetili precejšnjo pozornost vprašanju zaposlovanja. Predlagali so, naj bi čimprej pripravili posvet o tem,

kako pomagati nezaposlenim, posebno še mladini brez dela. Vsa prizadevanja za ideološko vzgojo mladine in za nujno pomlajevanje članstva ZK bodo zaman, če bodo mnogi mladi ljudje lahko le opazovali, kako drugi živijo v blagostanju, njim pa bo zaprt pot do uveljavljanja in lastnega zaslužka.

Na nedeljsko konferenco v Škofji Loki so bili povabljeni vsi komunisti te občine, za

njen stalni sestav pa so izbrali 85 članov. Konferenca ima 7 stalnih komisij, njen izvršni organ pa je občinski komite. Sklep o organiziranosti ZK v občini, ki naj bi zagotovil pogoje za učinkovitejše delovanje organizacije, med drugim določa, da bo odslej na škofjeloškem področju 5 terenskih osnovnih organizacij (za Selško dolino, za Poljansko dolino, v Škofji Loki, v Stari Loki in na Trati) ter dve osnovni organizaciji v podjetjih (v Loških tovarnah hladilnikov in v Gorenjski predilnici). V posameznih krajih in drugih večjih delovnih organizacijah bodo delovali aktivisti. Za novega sekretarja občinske organizacije ZK Škofja Loka so na konferenci izvolili Toneta Polajnara, ki bo novo dolžnost opravljal kot profesionallec. **M. S.**

Občinski komite ZM Kranj

V enem letu precej uspehov

V ponedeljek je bila v Kranju zadnja seja plenuma občinskega komiteja zveze mladine. Na seji so pregledali enoletno delo in sprejeli poročilo, ki ga bodo predložili v razpravo članov zveze mladine v kranjski občini na trinajsti redni konferenci, ki bo v soboto, 14. oktobra. V poročilu so ugotovili, da je imel občinski komite skupaj s komisijami v minulih desetih mesecih precej uspehov.

V sedanji mandatni dobi je bilo v plenumu občinskega komiteja 23 članov in je imel osem sej, na katerih je med drugim razpravil o programu dela, nekaterih kadrovskih vprašanjih, šolski problematiki, aktualnih mednarodnih vprašanjih itd. Med drugim so na zadnji seji ugotovili, da je bilo v zadnji mandatni dobi največ uspehov na šolskem področju. Občinski komite je namreč pripravil poseben posvet in seminar o nekaterih problemih

šolske mladine in o izboljšanju učnih uspehov na šolah. Po mnenju zavoda za prosvetno-pedagoško službo pa je prav to precej pripomoglo, da so bili učni uspehi na nekaterih šolah ob zadnji redovni konferenci pred letošnjimi poletnimi počitnicami precej boljši.

V poročilu lahko zasledimo tudi, da so bolj ali manj uspešno med letom delale tudi nekatere komisije pri občinskem komiteju mladine. Tako sta v zadnji mandatni dobi imeli največ uspehov komisija za delo s terenskimi aktivisti in komisija za društveno dejavnost.

Na sobotni konferenci bodo mladinci kranjske občine razpravljali o dosedanjem delu in nalogah mladinske organizacije v občini v prihodnje. Razen tega pa bodo na konferenci izvolili tudi novo vodstvo občinskega komiteja. **A. Z.**

Na Jesenicah

Proslava oktobrske revolucije

V sredo se je na Jesenicah sestel odbor za praznovanja praznikov in jubilejev, na katerem so določili iniciativni odbor za proslavo 50-letnice oktobrske revolucije.

Okvirni program praznovanja vključuje razstavo o oktobrski revoluciji, ki bo na Jesenicah od 18. do 26. novembra in jo bo pripravil jeniški muzej v sodelovanju z gorenjskim muzejem v Kranju. Po krajevnih skupnostih bodo manjše, toda slovesne proslave, medtem ko

bo osrednja proslava na Jesenicah povezana s praznovanjem dneva republike. To pa zato, ker primanjkuje finančnih sredstev za posebno proslavo enega ali drugega praznika. Delavska univerza bo priredila več predavanj o pomenu in odmevu oktobrske revolucije.

Na sam dan obletnice oktobrske revolucije bodo organizirali srečanje preživelih borcev-udeležencev revolucije in predvojnih revolucionarjev. **Jože Vidic**

Breznica bo večja

Počasne urbanistične rešitve za posamezna področja so pogosto vzrok črnih gradenj. To so uvidele občinske skupščine pa tudi zavodi za urbanizem. Zato skušajo poenostaviti in pospešiti z zazidalnimi načrti. Upajmo, da bo zazidalni načrt za Breznico primer hitrega postopka, ki pa bo obenem zadovoljil tudi vse zakonske predpise.

Občinska skupščina Jesenice je pri Zavodu za urbanizem Bled naročila zazidalni

načrt za gradnjo zasebnih hišic v rebru nad vasjo Breznica, kjer so pred leti že zgradili osem dvojčkov.

Krajevna skupnost Zirovnica je v sredo že razpravljala o idejni skici in jo z nekaterimi pripombami sprejela. Na zemljišču, ki je last splošnega ljudskega premoženja oziroma občine, zazidalni načrt predvideva zidavo 11 enonadstropnih in 11 visokopritličnih zasebnih hišic. **Jože Vidic**

Potrošniki!

Jabolka najboljših sort za ozimnico

in takojšnjo porabo dobite v skladišču

na Resju pri Podvinu
in na Bledu

last kmetijske zadruge Jelovica Radovljica

Cene so konkurenčno nizke. Ozimnico lahko dobite vsak dan. Eventualna telefonska naročila sporočite na št. 70-253

Kmetijska zadruga JELOVICA
R A D O V L J I C A

Prosto oblikovanje cen ugodno vpliva na tržišče

Kaj menijo o tem v trgovskem podjetju Merkur in v tovarni Peko?

Izkušnje preteklih mesecev, v katerih je bilo vpeljavano prosto oblikovanje cen več vrstam industrijskih izdelkov kažejo, da ni bila upravičena bojazen, da bo sproščanje cen povzročilo njihovo neupravičeno poviševanje.

To je ena važnejših ugotovitev, ki so jo podčrtali na nedavnih razgovorih skupine zveznih poslancev, ki delujejo v odboru zvezne skupščine za blagovni promet, s predstavniki trgovskega podjetja Veleželeznina Merkur Kranj in tovarne obutev Peko Tržič. V obeh podjetjih so zagotavljali, da so sproščene

cene zelo hitro izboljšale ponudbo na tržišču. Izбира, ki je bila prej zaradi togega poslovanja zavoda za cene več kot skromna, se vidne žiri in to ob zelo majhnih in ravnih cen.

V Peku so poslancem obrazložili, da čevljarstva industrija po sprostitvi cen za obutev ni podražila svojih izdelkov, pač pa dosedanji izbor sedaj dopolnjuje tudi z obutvijo najboljše kvalitete, ki jo doslej ni mogla uspešno proizvajati. Po oceni strokovnjakov tega podjetja, bodo domači proizvajalci tako obutev, ki smo jo doslej le uva-

žali in v maloprodaji velja od 16 do 20 tisočakov, lahko nudili vsaj za četrtno ceneje. Razen tega novi način oblikovanja cen čevljarstva podjetjem omogoča, da zberejo nekaj več sredstev za občutnejša znižanja cen pri izvensezonskih prodajah in tako hitreje obračajo svoj kapital.

V Merkurju so za dokaz, kako zelo se je izmaličila zaščita potrošnika prek kontrole cen, navedli naslednji primer. Ker našim tovarnam kuhinjske posode zavod za cene ni odobril za 10 do 20 odstotkov višjih cen, da bi bila njihova proizvodnja rentabilna,

so se morale omejiti le na posamezne izdelke in njihova ponudba je postala povsem desortirana. Trgovska podjetja so se zato morala oskrbeti s posodo v tujini, ta pa je bila v prodaji tudi za 100 in več odstotkov dražja kot enaka domača. Kontrola cen la nekaj deset dinarjev, a jim naj bi potrošnikom prihranilo — nasprotno — odvzela po več stotakov.

Podobno se je dogajalo s kmetijskim orodjem, ki ga pri domačih podjetjih skorajda ni bilo mogoče več kupiti. Zaradi preniklih cen so se posvetila prodaji v tujino, nekatero orodje pa so sploh prenehala izdelovati. Zato je bilo orodje potrebno uvažati, v prodaji pa je bilo znatno dražje kot domače. Sedaj, ko

so cene tem izdelkom sproščene, je ponudba spet zadovoljiva.

Da je naše tržišče že precej zrelo za prosto oblikovanje cen večini prodajnih predmetov, je mogoče razbrati tudi iz naslednjega. Podjetje Merkur je po sprostitvi cen dobilo nove cenike kovinskih podjetij. Pri večini je zaznalo le manjše spremembe pri cenah, ki prej niso bile realne, le cenik somborskega podjetja, ki izdeluje okovje za lesno industrijo, je vseboval tudi za več kot polovico višje cene kot urej. Toda že kratek čas za tem ga je podjetje nadomestilo z novim cenikom s ponovno znižanimi cenami, ker je trg podražene izdelke enostavno odklonil. **M. S.**

Trgovina se prilagaja potrebam tržišča Špecerija: poudarek na turizmu

Direktor Špecerije Bled: »Trgovina še ni sposobna diktirati proizvodnji, kaj naj dela« — Še letos bodo v Bohinjski Bistrici odpri novo moderno samopostrežnico

Zanimiv je podatek z zadnje seje radovljiske občinske skupščine, da je edino trgovina izmed vseh gospodarskih panog v občini v letošnjem prvem polletju v primerjavi z lanskim izboljšala vse elemente gospodarjenja: celotni dohodek, neto produkt, osebne dohodke in ostanek za sklade. Celotni dohodek je večji za 16%; pri prodaji industrijskega blaga nekoliko več, pri prodaji živil nekoliko manj. Neto produkt so trgovska podjetja povečala za od 3 do 30 odstotkov. Udeležba neto produkta v celotnem dohodku — ki je eden izmed najbolj zanesljivih pokazateljev za presojo rentabilnosti — se je v trgovini povečala za 2 odstotka. Vrednost nabavljenega trgovskega blaga je bila v primerjavi z lanskim prvim polletjem za 13% večja, vrednost prodanega blaga pa za 15% večja. Neto osebne dohodke je trgovina radovljiske občine povečala za 15%, pri tem pa ostanek dohodka za sklade ni bil manjši kot v ostalem gospodarstvu, ampak za 10% večji kot lani.

Kljub tem dokaj ugodnim rezultatom pa smo v razpravi na seji slišali tudi nekaj kritike na račun trgovine. »Trgovina še ni sposobna diktirati proizvodnji, kaj naj dela!« je poudaril direktor trgovskega podjetja Špecerija Bled Jože Zupan. »Reforma zahteva od trgovine, da je samostojna gospodarska panoga, da živi sama sebe. Trgovina bi morala postati bolj samostojna, bolj elastična, bolj prilagojena potrebam in zahtevam tržišča. To seveda vključuje tudi pripravljenost na morebitni riziko, posebno npr. pri nekaterih izrazito modnih artiklih.« Največ se je direktor Špecerije zadržal pri tem, kako pomembno je predvsem za blejsko in bohinjko pa tudi za celotno gorenjsko področje, da se trgovina prilagodi specifičnostim tega področja: bližina meje z Avstrijo in Italijo, obmejni pas, naraščajoči inozemski turizem, tranzitni značaj Gorenjske. »Tako, kot se oni prilagajajo nam, našim potrebam, zahtevam in mentaliteti (dober primer: Trbiž), tako se moramo mi prilagoditi njim, tujim turistom, če hočemo, da bodo zadovoljni pri nas. Taka prilagoditev je sila pomembna ne le za samo trgovino, ampak tudi za turizem in nasploh za vse naše gospodarstvo.«

Obiskal sem blejsko Špecerijo in se pogovarjal z direktorjem Jožetom Zupanom in šefom komercialne Mirom Prešernom. Povedala sta mi, da se Špecerija s svojimi 27 trgovskimi lokali predvsem prilagaja potrebam turizma, tujeja in domačega, pa tudi potrebam domačih potrošnikov, potrebam, ki so različne v različnih letnih časih. Asortiment blaga posebno v večjih, samopostrežnih trgovinah prilagajajo turistični sezoni, začetku šolskega leta, novemu letu itd. V trgovinah razen tistega, kar gre vsak dan v promet, skušajo imeti predvsem širok izbor tistega blaga, ki ga potrošniki — bodisi domači ali turisti — v tistem

času iščejo, potrebujejo. V glavni turistični sezoni so zadnja leta dali velik poudarek kvalitetnim spominkom in razglednicam, razen tega pa se s spominki, sadjem itd. skušajo čimbolj približati turistu. Prodajati tam, kjer ljudje so, kjer se največ zadržujejo, ponuditi jim, priti k njim — to je njihovo načelo, ne pa, da turist išče in išče. Z različnimi načini take prodaje (prenosne stojnice, stojnice na kolesih, tako imenovana »ambulanta« prodaja s košaricami, ki jih imajo prodajalci obešene okrog vratu) so letos dosegli že zelo lepe uspehe. S tem bodo nadaljevali, razvijali bodo različne oblike improvizirane prodaje, zakaj trdno so prepričani, da je nadaljnji finančni učinek v največji meri odvisen od večje izbire in kvalitete pa tudi od tega, kako se bodo čimbolj približali potrošniku.

Blejska Špecerija pa te novice ne namerava uvajati samo na Bledu. Zdaj so na pragu novega obdobja v svojem razvoju, ko bodo vsa razpoložljiva investicijska sredstva namenjena izključno razširitvi njihove trgovske mreže na druga področja. Špecerija je namreč v svojem razvoju ubrala pot, ki pri nas ni ravno običajna: doslej, v približno petih letih, so obnovili že skoraj vso svojo trgovsko mrežo, tako da imajo zdaj povsod modernejše, prenovljene lokale. Za prihodnje leto jim bosta za adaptacijo ostali le še trgovina na Posavcu in manjša trgovina v Radovljici. Izkušnje kažejo, da se je promet v prenovljenih trgovinah pov-

sod precej povečal. Zdaj, ko so to prvo obdobje v glavnem zaključili, so začeli z novim obdobjem — z razširitvijo svoje trgovske mreže. Prva na vrsti je nova večja samopostrežna trgovina v Bohinjski Bistrici, ki jo bodo še pred zimo letos odpri v stavbi, kjer je obrat Modnih oblačil. Trgovina bo imela okrog 180 kvadratnih metrov prodajne površine in bife, izbira blaga pa bo v njej takšna, da bo zadovoljila domačine in turiste. Razen živil bodo prodajali tudi vse drugo, kar vsak dan potrebuje gospodinja (posodo, perilo itd.). To naj bi bila v prihodnje osrednja trgovina v Bohinjski Bistrici, ki bo zadovoljila prebivalce tega in okoliških krajev, pa tudi vse potrebe turi-

stov, za katere predvidevajo, da jih bo tod z rekonstrukcijo bohinjske ceste, izgradnjo žičnice na Koblo, verjetnim povečanjem gostinskih zmogljivosti (govori se o novem hotelu v Bohinjski Bistrici) itd. vse več.

Novo samopostrežno trgovino pa bo Špecerija zgradila tudi na Jesenicah, v poslovno stanovanjski stavbi, ki jo

gradijo nasproti železniške postaje. Predvidevajo, da jo bodo odpri čez poldrugo leto.

Špecerija Bled je gotovo med prvimi gorenjskimi trgovskimi podjetji, ki so spoznala svoje nekoliko spremenjene in zahtevnejše naloge v novem obdobju našega gospodarskega razvoja po uveljavitvi reformnih ukrepov.

A. Triler

● TRZIC — Tržiške gospodarske organizacije so pomagale osnovni šoli Križe pri nabavi kotla pod pritiskom za kuhanje enolončnic. Gospodarske organizacije so prispevale 600.000 starih dinarjev, šola sama pa 200.000 S dinarjev. Tako bodo kriški učenci sedaj dobivali tople obroke. —dh

● KRIZE — Učenci od petega do osmega razreda osnovne šole Križe so tudi letos pomagali kmetijski zadrugi Križe pri spravljanju krompirja. V štirih urah so nabrali 1945 gajbe krompirja in skupno zaslužili 97.000 S dinarjev. Denar so namenili za izlete. — dh

Stari dolgovi terjajo solidarnost

Kako plačati dolgove zdravstvene postaje?

Januarja bo minilo tri leta, odkar so odpri na Selu pri Zirovnici novo zdravstveno postajo za območje krajevne skupnosti Zirovnica. Zdravstvena služba v tem kraju bo še naprej ostala v takšni obliki kot doslej. Domačini so z opravljanjem zdravstvenih in zobozdravstvenih storitev zadovoljni, saj vaško ambulanto vsak dan obišče več ljudi, ki v njej iščejo zdravniško pomoč. Leta 1965 je prihajalo v ambulanto mesečno od 344 do 800, letos pa že 740 do 900 bolnikov. Zdravstvena postaja pa je še vedno predmet spora oziroma neporavnanih računov investitorjev do izvajalca del.

Stroški zidave zdravstvene postaje so znašali 28.300.000 starih dinarjev. Največ denarja je prispevala hidrocentrala Moste, in sicer 13.400.000 S din, potem Elektro Kranj, delovna enota Zirovnica in zdravstveni dom Jesenice. Krajevna skupnost je najela kredit v znesku 7.400.000 S dinarjev. Ker pa so se stroški gradnje podražili, je ostalo še 2.708.201 S din neporavnanih obveznosti do SGP Sava Jesenice. Čeprav vsota ni velika, vseeno zahteva solidarnost vseh zavzetih, da se poravnava dolg. Zdravstveni dom Jesenice tega ne more storiti enostavno zato, ker nima denarja, saj ima sam v letošnjem prvem polletju 32 milijonov S din primanjkljaja.

Da bi našli sprejemljivo rešitev za vse zainteresirane občane in delovne organizacije, je zdravstveni dom Jesenice skiloval v sredo v am-

bulanti zdravstvene postaje Zirovnica sestanek, ki so se ga udeležili predstavniki družbenopolitičnih organizacij in podjetij. Upravitelj zdravstvenega doma Jesenice je predlagal tri načine prispevka delovnih organizacij. Končno so se zedinili, da bodo predstavniki delovnih organizacij predlagali samoupravnim organom naslednjo udeležbo pri poravnavi dolga: Hidrocentrala Moste 675.000, Elektro Zirovnica 500.000, Delikatosa 200.000 in Planika Kranj 1.173.000 S din. Pomniti moram, da na sestanku ni bilo predstavnika Planike in Delikatose. Navzo-

či so se strinjali, da osnovna šola Zirovnica ne more sodelovati v poravnavi dolga, ker nima ustreznih skladov.

Nekateri so menili, naj bi tudi podjetja iz radovljiske občine (Murka Lesce, Elan, Vezenine Bled itn.), ki imajo svoje delavce s področja krajevne skupnosti Zirovnica in katerih svojci koristijo usluge Zdravstvene postaje, prispevajo v tej akciji nekaj denarja. Zato bodo predstavniki zdravstvenega doma Jesenice obiskali tudi ta podjetja.

Upajmo, da bo SGP Sava po treh letih le prišlo do svojega denarja.

Jože Vidic

Kupujte v trgovini

Elektrotehne v Kranju

Prešernova ul. 9

- gospodinjstveni aparati
- akustični aparati, televizija
- elektroinštalacijski material

Pred podelitvijo jugoslovanskega oskarja 1967 za embalažo Embalaža naj bo poceni, funkcionalna in lepa

Od gorenjskih podjetij sodelujejo v letošnjem razpisu Iskra Kranj, ZLIT Tržič in Invalid Škofja Loka

V Centru za napredek trgovine in embalaže v Ljubljani je bila v ponedeljek (9. oktobra) tiskovna konferenca ob zaključku razpisa in pred svečano podelitvijo priznanj v okviru tekmovanja za najvišje priznanje na področju embalaže — jugoslovanskega oskarja za embalažo 1967. Letošnji razpis je že enajsti po vrsti; vsa leta ga organizira Center za napredek trgovine in embalaže v Ljubljani. Svečana podelitev letošnjih oskarjev za embalažo bo v petek prihodnji teden, 13. oktobra v Zagrebu.

Embalaža postaja z razvojem našega gospodarstva, s povečanim izvozom, z novimi, zahtevnejšimi načini gospodarjenja po reformi in z vključevanjem v mednarodno delitev dela vse pomembnejši element pri prodaji vseh vrst izdelkov — od proizvodov kovinske industrije do kruha, olja itd. Embalaža mora biti poceni, funkcionalna, lepa, propagandno učinkovita. Na tiskovni konferenci smo zvedeli, da letošnji oskarji, letošnje embalažne rešitve, ki so jih

podjetja iz vse Jugoslavije poslala na natečaj, po oceni rentabilnosti embalaže ter njenega deleža v strukturi cene proizvoda kažejo prizadevanje čim bolj zadovoljiti zgornjim pogojem. Mnogi letošnji oskarji se približujejo evropskim normativom, vendar trdijo v Ljubljani, da bi se dalo doseči še boljše rezultate. Reformna dogajanja, ki pogojujejo pozitivne težnje integracijskih procesov, bodo v tem pogledu gotovo pozitivno vplivala na povečanje fizičnega obsega proiz-

vodnje ter možnosti izvoza, s tem pa tudi na relativno znižanje stroškov proizvodnje in embalaže.

Letošnji razpis za jugoslovanski oskar za embalažo je po številu prijavljenih modelov in vzorcev prekosil vse prejšnje. Ugotovimo pa tudi lahko, kako se dinamika gospodarske reforme ter poziti-

tivne težnje za uspešnejšim vključevanjem našega gospodarstva v evropsko in izvenevropsko gospodarsko dogajanje odražajo tudi v boljši kvaliteti letošnjih oskarjev: solidne konstrukcijske rešitve, težnja k sodobnemu likovnemu oblikovanju, s čimer se želijo doseči boljši propagandni učinki, itd. Se vedno pa je pri letošnjih oskarjih opaziti premajhen delež transportne embalaže; to velja tudi za podjetja, ki precej svojih izdelkov izvažajo.

Izmed gorenjskih podjetij v letošnjem tekmovanju za jugoslovanski oskar za embalažo 1967 sodelujejo Iskra Kranj, ZLIT Tržič in Invalid Škofja Loka. Podjetje ZLIT Tržič konkurira v razpisu z dvema lepima izdelavama prevoznih zabojev za Iskrine telefonske centrale, Invalid Škofja Loka pa s transportnimi in reklamnimi škatlami za različne Iskrine izdelke.

A. Triler

Bralci sprašujejo

Komunalno podjetje Vodovod Kranj gradi letos vodovod v Naklem. Zanj smo se Naklanci potegovali že vrsto let in končno le dosegli, da smo prišli do vode. Izglasovali smo tudi samopriskrpevek — na člana družine 20 starih tisočakov. Vse lepo, voda v mnogih hišah že teče in problem naj bi bil odpravljen. Pa nil! V Naklem je mnogo negotovanja in hude krvi na račun podjetja Vodovod.

Tako se ti zgodi, da dobiš račun za hišni priključek na vodovodno omrežje (tistih 20 tisočakov je samo prispevek vsakega občana za glavno napeljavo). Račun za hišni priključek — oddaljenost od glavne cevi približno 3 m se glasi:

porabljeni material	52.807 S din
delo	26.648 S din
prometni davek	2.961 S din
prevoz	1.040 S din
Skupaj	83.456 S din

Gledaš in strmiš. Ko so priključek naredili, si podpisal izkaz delovnih ur in porabljenega materiala. Za material tu ne gre. Je pač drag, tudi prevoz je bil potreben. Toda za delo je zaračunanih 26.648 S din. Ti pa veš, da sta dva delavca priključila vodovod v 1 uri 40 minut, podpisal si jima 2 uri, ker je baje pri tem vračunana tudi priprava materiala. Torej 2 uri dela dveh delavcev, izmed katerih je eden vajenec, stane 26 tisočakov. Ali je to pomota? Vzameš račun in se odpraviš na podjetje k računovodji po pojasnilo. Toda, ko računovodja sliši, zakaj si prišel, dobesedno izgubi živce.

Nahruli te, da mu je že vsega dovolj, da ne razume ljudi. Ali tudi zbijamo ceno, ko kupujemo televizor, da naj se pritožimo kamor nas je volja, da bodo iztožili, če nismo pripravljeni plačati računa in podobno — vse to na vljudno vprašanje, ali je v računu morda pomota ali pa so njihove ure res tako drage. O tem, da bi računa kdo ne hotel plačati, sploh ni govora, saj vemo, da je Vodovod monopolno podjetje in nima moči izbire.

Kakor je po eni strani nerazumljivo, da so vajenske ure po 6500 S din, tako je po drugi strani vsega obsojanja vredno zgoraj opisano razmerje do strank.

In še to: računovodja sploh ne pogleda računa, da bi videl, za kaj pravzaprav gre, iz njegove ihte pa je razbrati, da je imel že najmanj 20 podobnih intervencij in v svojem nekontroliranem izbruhu vprašuje, ali naj razliko plača on sam, če je račun napačno izstavljen, ali ni v tem že tudi priznanje, da taka možnost obstoji?

Mislimo, da bi morali biti časi, ko smo molče prikimali, že zdavnaj za nami. Pravico imamo zahtevati pojasnilo, zakaj so delovne ure pri Vodovodu tako drage, pa četudi ima Vodovod monopol in lahko svoje storitve zaračuna kolikor hoče, mi pa jih moramo plačati. Predvsem pa tu obsojamo razmerje do strank. Končno moramo tudi mi svoj denar prislužiti in zato je razumljivo, da nismo voljni plačevati »mačka v žaklju«.

Alma Kožuh, Naklo 31

Novi Tržič bo na Bistrici

Tržičani so že pred leti izkoristili ves prostor v ozko dolino stisnjenege mesta, na katerem je bilo še mogoče načrtovati strnjeno stanovanjsko gradnjo. Nove površine za razvoj svojega kraja so izbrali na Bistrici, to je nad križiščem avtoceste s cestama proti Tržiču in Begunjam ter na Pristavi — ob stari tržički cesti. Več kot 15 hektarov zazidljivih površin na Bistrici naj bi izkoristili za stanovanjsko gradnjo v prihodnjih 25 do 30 letih. Pristavsko polje pa je rezervat za potrebe v nadaljnjem obdobju.

Ob starejšem vaškem naselju Bistrica so v zadnjih nekaj letih že zgradili 5 blokov s 100 stanovanji, pred kratkim so tu odprli novo samopostrežno trgovino, v naselje pa se delno vključuje tudi restavracija in bencinska postaja ob križišču. Letos so začeli graditi na novem predelu v smeri proti Kranju, na katerem naj bi v osmih blokih, ki jih bodo sestavljale po tri štiri do petnadstropne enote, prebivalo okoli 1500 stanovalcev. Gradnja tega kompleksa se bo odvijala v dveh fazah; trenutno je v gradnji osrednji blok prvega dela naselja s potrebnimi komunalnimi napravami in kotlovnico za ogrevanje vseh 250 stanovanj, ki bodo zgrajena v prvi fazi.

Avtorji načrtov za Bistrico, ki bo imela ob zaključku iz-

gradnje po približni oceni okoli 4500 prebivalcev, to je petkrat več kot sedaj, so upoštevali tudi možnosti za gradnjo individualnih stanovanjskih hiš. Načrtovali so najrazličnejše tipe teh stavb od pritličnih, mednadstropnih in enonadstropnih do polatritskih in vrstnih hiš verižnega tipa. V načrtu so predvideni tudi površine za preskrbovalni center, ki bo služil tudi turistom, ki potujejo po ljubeljki cesti, za osnovno šolo, za večje skupne garaže ter za dvorane za kulturne prireditve, za rekreacijske objekte in naprave, za gostiške prostore in podobno. S tem naj bi Bistrica postala drugi center vsega Tržiča, saj bo staro središče zaradi pomanjkanja prostora moralo zadržati le sedanji upravni trgovski značaj.

Čas uresničitve teh načrtov je najbolj odvisen od tega, če bodo delovne organizacije in posamezni občani sledili težnji občinske skupščine ter vsaj pretežni del stanovanjske gradnje usmerili na to področje. Le pri zadostnem številu prebivalcev bo mogoče misliti tudi na gradnjo objektov družbenega standarda.

Možnosti za individualno stanovanjsko gradnjo pa so sicer tudi drugod v občini. Letos so odprli večje zazidljivo področje v Križah, za posamezne hiše pa so zemljišča tudi še v drugih naseljih.

M. S.

● **RADOVLJICA** — Industrijska podjetja v radovljiki občini so do konca letošnjega avgusta izvozila za 3.245.533 dolarjev svojih izdelkov. V primerjavi z luskim osemmesecnim izvozom je to za 24% več, od tega na konvertibilna področja za 19% več, na klirinška pa za 30% več. Skupni izvoz so pressegli: Elan za 66% (izvozili so za 604.336 dolarjev), Plamen za 65% (911.812 dolarjev), Veriga za 52% (835.322 dolarjev). Izvoz na konvertibilna področja je presegel Plamen za 66%, Elan za 55% in Veriga za 44%.

Struktura izvoza po predelih, kamor izvažajo, kaže, da so lani v konvertibilne predele izvozili 61% od skupnega izvoza, letos pa nekaj manj (59%).

Na Bledu

Tečaj za osebje samopostrežnih trgovin

V ponedeljek, 9. oktobra, se je v Park hotelu na Bledu začel tečaj za poslovođe, namestnike poslovođij in vodje oddelkov samopostrežnih trgovin. Tečaj je pripravil Center za napredek trgovine in embalaže Ljubljana, in sicer na željo več trgovskih podjetij, ki pripravljajo otvoritev novih samopostrežnih trgovin. Tečaj pa je seveda namenjen tudi izpopolnjevanju osebja tistih samopostrežnik, ki so že odprte. Tečaj bo trajal predvidoma do 24. oktobra.

Center za napredek trgovine in embalaže Ljubljana je en tak tečaj letos že pripravil. Veliko zanimanje in povpraševanje pa je rodilo sklep, da bodo pripravili še po programu predviden šele enega. Naslednji tak tečaj je jeseni prihodnje leto. Veliko zanimanje je posledica modernizacije trgovine pri nas, njihovega osamosvajanja kot samostojne gospodarske panoge in njenih večjih nalog na prehodu v drugo obdobje

reformne. Trgovine starega tipa z nekdanjim izborom blaga potrošnikov ne zadovoljujejo več; vse bolj se uveljavljajo večje, moderneje samopostrežnice, prilagojene potrebam ljudi tistega kraja. Samopostrežna trgovina pa zahteva od prodajalcev in posebno od vodilnega kadra več znanja kot »klasična« trgovina, zato je razumljivo, da je zanimanje za tovrstno izobraževanje veliko.

Program tečaja obsega 47 predavanj, ki so razdeljena

na tri poglavja: uvodna predavanja, strokovna predavanja in posebna strokovna predavanja. Teme uvodnih predavanj so: funkcija trgovine v naši družbi, načela vsebine samoupravljanja, samopostrežna trgovina z gospodarskega, družbenega in psihološkega vidika ter njenje in perspektivni razvoj samopostrežnih trgovin. Preveč bi bilo, če bi našli tudi vsa ostala predavanja, zato jih omenimo samo nekaj: pogoji za ustanovitev in uspešno poslovanje samopostrežnih trgovin, pomen in prednosti samopostrežne funkcionalnosti prodajnih in skladiščnih prostorov, tati- ne itd. Predavali bodo naši najboljši strokovnjaki, ki so predvsem praktiki. — at

Na Jesenicah pravijo »Red mora biti«

Na zadnji seji občinskega zbora občinske skupščine so odborniki razpravljali in sprejeli odlok o hišnem redu na območju občine Jesenice.

Z odlokom se urejajo osnovna vprašanja hišnega reda, miru, čistoče, plačevanja stanarine, zavarovanja zgradbe pred požarom ter vzdrževanje in varovanje zgradbe same, njenih naprav in napeljav. Takšen odlok so sprejeli na Jesenicah že 1962. leta, ki pa je postal pomanjkljiv. Osnutek odloka o hišnem redu je svet za urbanizem, gradnje in komunalne zadeve, krajevne skupnosti in stanovanjske zadeve poslal v razpravo vsem krajevnim skupnostim na območju občine Jesenice in organizaciji za gospodarjenje s stanovanjskimi hišami v družbeni lastnici. Določila odloka so obvezna za organe upravljanja hiš, lastnike stanovanjskih hiš in stanovanj v zasebni lasti ter za vse druge stanovalce.

Odborniki so se najdlje sukali okrog 11. člena predlaganega odloka, ki se glasi:

»Na območju mesta Jesenice stanovalci ne smejo rediti konj, goved, prašičev, oslov, koz, kuncev in perutnine...«

Območje Jesenic zajema namreč tudi Koroško Belo, Hrušico in Planino pod Golico. Če bi takšen sklep sprejeli, potem bi morali hitro prodati ali zaklati vse krave, konje, ovce, svinje itd. Zato so po daljši razpravi sprejeli novo besedilo spornega člena, ki glasi: »Na ožjem mestnem področju, zlasti v stanovanjskih soseskah, stanovalci ne smejo gojiti krave, konje itd.«

Republiški poslanec Berti Brun je predlagal, naj se stvari začno urejati s programom, ki naj točno določi, kdo je za kaj odgovoren, da ne bi odlok postal papir brez vrednosti.

Bilo je še več drugih pripomb, npr. zakaj odlok ne zajema prepoved sušenja perila po oknih in balkonih. Tovariš Lavtežar je pojasnil, da je to že urejeno z odlokom o zunanjih videzih stanovanjskih blokov.

Ker 18. člen pravi »V času od 22. ure zvečer do 5. ure zjutraj mora v stanovanju in v vseh skupnih prostorih vladata popoln mir.« Kaj pa televizija, ki ima po 22. uri najlepší program? je vprašal neki odbornik.

Občanom svetujemo, da se s tem odlokom seznanijo. Odlok bo v kratkem objavljen v uradnem vestniku Gorenjske, ki bo v eni izmed prihodnjih števil Glasu. Se prepaj bo o njem razpravljati tudi zbor delovnih skupnosti občinske skupščine.

Jože Vidic

Ljudje

Vietnamska vojna še ni končana. Vendar vsi znaki kažejo, da je za agresorja — za Amerikance — izgubljena. To je vojna najmodernejshe tehnike z najvztrajnejšim, najbolj iznajdljivim narodom, ki mu niti za trenutek ne pride na misel, da bi se pokoril, da bi se dal zaslužiti. Sredstva, načini in orožja, ki jih uporabljata obe strani, so ekstremna v pravem pomenu besede. So največ, kar ena in druga stran lahko naredita (z izjemo jederskega orožja, ki ga Amerikanci še ne uporabljajo).

»Nov samozajig v Saigonu. — Neka budistična nuna je danes zažgala sama sebe. To se je zgodilo v kraju Sadek v delti Mekonga. Njene identitete še niso ugotovili. V zadnjih petih dneh je to že drugi tak demonstrativen samomor. V Kantonu se je 3. oktobra polila z bencinom in zažgala 28-letna budistična nuna Le Ti Kuk.« Tako smo lahko prebrali v ponedeljkovem Delu. Nekaj dni prej pa so svetovne poročevalske agencije sporočile, da je še kakih 110 budističnih menihov in nun pripravljenih s takimi samomori podkrepiti sedanjo kampanjo budistov proti vojaški vladi.

28-letna nuna se je polila z bencinom in se zažgala, ker je proti nasilju, proti

»Ljudje iste dežele morajo skupaj sejati, zdravi listi morajo pokriti raztrgane.«

vojni, ker je bila trdno prepričana, da ima vietnamsko ljudstvo pravico do svobode... To je bil njen prispevek k boju. Je lahko dati več v boju proti zatiranju svojega naroda kot mlado življenje?

»May ball!« (Letalo!). Ta krik pomeni klic k pripravljenosti po vaseh. Presenetljiv prizor: topničarji, kmetje na polju in otroci, vsi opazujejo spretnost, hitrost in zvok letalu, katerih tipe dobro poznajo. Naprej vidijo namen pilotov in vedo, kje bodo odvrtili bombe. Pod zemljo — ljudje so vedno pod zemljo — je štabni častnik potem filmskemu delavcu Jorisu Ivensu, ki se je od februarja letos mudil v Severnem Vietnamu, posnel film o boju Vietnamcev proti Američanom in svoje vtise popisal v pariškem Le Monde, pojasnil: »Amerikance poznamo bolje kot katerokoli drugo ljudstvo.« Učinkovitost, naraščajoča moč nasprotnih udarcev Vietnamcev sta mogoča samo zaradi izrednih in sistematičnih ukrepov za zaščito človeških življenj. Joris Ivens poroča, da ljudje spijo pod zemljo, tam počivajo, jedo in nakupujejo. Pod zemljo hranijo živila, negujejo bolnike in operirajo ranjence. Pod zemljo študirajo, igrajo karte, hodijo v kino. Amaterski igralci tam plešejo in pojejo. Pod zemljo delajo rokodelci, krojači in

čevljarji, ki so se izselili iz popolnoma porušenega naseleja Ho-Xa. Iz kosov sestreljenih letal kmetje pod zemljo izdelujejo pluge.

Prebivalci vasi s Severnega Vietnama so sprejeli begunce z juga. Vse si razdelijo: riž, obleke, zaklonska, hiše. S starim vietnamskim pregovorom pravijo: »Ljudje iste dežele morajo skupaj sejati. Zdravi listi morajo pokriti raztrgane.« Govorijo o miru, to pa pomeni zanje razen ustavitve vojne tudi združitve obeh delov države.

Ljudje, ki so tako vztrajni v svojem boju, ne morejo izgubiti vojne. S svojo krvjo pišejo protestna pisma predsedniku ZDA Johnsonu in južnovietnamskemu predsedniku Thieuju: »Konec vojne!« V pesmih opisujejo svojo usodo in pozivajo v boj proti nasilju. Kson Eleu je v pesmi z naslovom Teo Zeo, moj rojstni kraj napisal:

Nekoč nas tlačil je Francoz, zdaj nas ubijajo

Američani...

Američani nas izkoriščajo, na nas kričijo: daj!

Kdor hoče se boriti zoper nje naj našim vrstam

se pridruži...

Teo Zeo, moj rojstni kraj, ne daj, da stene ti sovražnik ruši!

(Za naše razglede je nekaj teh pesmi po poljskih in ruskih prepištvah prevedel v

slovenščino Branko Šömen.) Američani pa proti temu hrabremu ljudstvu uporabljajo najmodernejša in najdražja letala, v glavnem reaktivska, ki doslej niso bila uporabljena še v nobeni vojni. Amerikanci uporabljajo svojo najnovejšo elektronsko tehniko, svoje najbolj izpopolnjene bombe, mrežene nalašč za množično ubijanje. Napadalcu po svojem barbarstvu prekašajo Hitlerjeve fašiste. Vietnam je postal poligon, kjer preizkušajo svoja morilska orožja. Na tako majhno področje, kot je Severni Vietnam, vsak mesec odvržejo poprečno 77.000 ton bomb. Učinek pa je zanje fatalov: velike izgube letal, ki gredo v milijone in milijone dolarjev, veliko človeških življenj, še večja zagrizenost in vztrajnost nasprotnika. »Kljajski zid« med Severnim in Južnim Vietnamom, »McNamarova črta«, ki so si jo omislili v Pentagonu, je samo izraz obupa, dokaz, da Američani praktično ne želijo več dobiti te vojne, ki jo vsak dan izgubljajo, temveč hočejo le pokazati, da se lahko obdržijo v Vietnamu vse dotle, dokler ne bo nasprotna stran privolila v pogajanja pod njihovimi pogoji.

A. Triler

in dogodki

Trideset let gorske reševalne službe pod Storžičem

Letos praznujejo naši požrtvovalni in nesebični gorski reševalci vrsto pomembnih delovnih in življenjskih jubilejev. Pred 145 leti se je pri nas pripetila prva registrirana planinska nesreča na samem vrhu Triglava. Petega julija 1822 je namreč strela ubila na vrhu Triglava slavnega bohinskega gorskega vodnika Antona Korošca, trideset let pozneje, 3. marca 1852, je smrt zahtevala v Ratačah spet tri žrtve. Ko se je večalo število ljubiteljev, obiskovalcev gora, so bile planinske nesreče vedno pogostejše. Za Triglavskimi prijatelji, Piparji in Drenovci so stopili v našo planinsko zgodovino po letu 1893 naši prvi organizirani planinci, ki so v okviru Slovenskega planinskega društva hitreje in močnejše zavrteli razvojno kolo nečega ljudskega planinstva.

Pred petinpetdesetimi leti, sredi poletja 1912, sta dva velika ljubitelja gora dr. Josip Tičar in dr. Jernej Demšar ustanovila v Kranjski gori našo prvo prostovoljno gorsko reševalno postajo, v katero so se takoj ob ustanovitvi z izrednim idealizmom

vključili vsi najboljši gorski vodniki iz Kranjske gore, Trente, Podkorena in Mojstrane.

V vrste požrtvovalnih in nesebičnih gorskih reševalcev so se vključevali naši najboljši in najspodobnejši gorniki, smučarji, plezalci in alpinisti. V šestnajstih samostojnih gorsko-reševalnih postajah, kolikor jih je vključenih v aktivno delo komisije za GRS pri Planinski zvezi Slovenije, zelo uspešno in prizadevno deluje prek tristo naših najboljših, sposobnih in požrtvovalnih gornikov.

Odkar so pred tridesetimi leti, v Lomu pod Storžičem in drugih vaseh zvonili plat zvozna in ko so v Tržiču tulle tovarniške sirene, od Storžiča prek Košute do Ljubelja in Zelenice pa je odmeval gasilski rog, in so prihajali iz Skarjevega roba obupni, pojemajoči klici na pomoč, je bila planinska skupnost v Tržiču primorana začeti misliti na ustanovitev samostojne gorske reševalne službe. Pred tridesetimi leti, dne 28. marca 1937, je odšlo devet mladih veliko obetajočih smučarjev poslednjič na start: zasul jih je plaz.

Od tedaj dalje predstavljajo tržiški gorski reševalci najbolj sposobno, predano in požrtvovalno jedro naše slovenske gorske reševalne skupnosti. Gorski reševalci iz Tržiča nenehno bede nad vsakim obiskovalcem gora v svojem okolišu. Pomagajo in rešujejo v pripeki poletnega sonca, v strupenem mrazu ledenih zim, pozabljajo na napore, kadarkoli in kjerkoli je treba pomagati ponesrečenim gornikom. Ponoči in podnevi rešujejo in pomagajo v prepadnih in prevesnih stenah Storžiča, Košute in Zelenice, prav tako pa pomagajo tudi drugim gorskim reševalcem v

bližnjih in oddaljenih ogroženih območjih. Tržiški gorski reševalci predstavljajo najspodobnejše gorske reševalce v Sloveniji, so predavatelji in instruktorji vsem drugim v Sloveniji in v Jugoslaviji sploh.

Svoj veliki in pomemben delovni in življenjski jubilej, tridesetletnico neumornega in nesebičnega in požrtvovalnega dela v korist in zdravo rast množičnega rekreacijskega planinstva in vzpon visokogorskega turnega alpskega smučarskega in plezalnega športa so gorski reševalci iz Tržiča slovesno proslavljali v soboto, 7. oktobra, v svoji priljubljeni gorski postojanki v Domu pod Storžičem.

Sporočamo, da nas je za vedno zapustila naša draga mama, stara mama inestra

Jera Zupan
iz Trstenika

Pogreb pokojnice bo v četrtek, 12. 10. 1967, ob 16. uri izpred hiše žalosti na pokopališču na Trsteniku.

Zalujoče sorodstvo

V petek ob 20. uri bo v Prešernovem gledališču v Kranju nastopila Jefa Penkava

PESEM

Pred nastopom v Kranju se mi zdi potrebno pojasniti nespornost, ki je posebno pri ljudeh v Sloveniji močno razširjena. To je: predsodek proti sodobni »ljudski« pesmi (folk song), ki nastaja v našem času po celem svetu. Ta predsodek je nastal, ker ljudje slepo enačijo vsako sodobno pesem zapesto ob spremljavi kitare s tako imenovano protestno pesmijo. Vsak človeški glas ob spremljavi kitare je za njih protest proti obstoječim normam življenja. Torej nekaj, kar ruši obstoječe normalno.

Vendar je sodobna »ljudska« pesem danes zelo razvejan pojem, ki samo v malem vključuje tudi protestne pesmi. Večinoma gre pri sodobnih pesmih za reakcijo na doživeto, oziroma že kar za neposredno prelivanje življenja v pesem. Kot se spreminja življenje, se spreminja tudi pesem. Take pesmi so v vrhu »top list« samo kak teden dni, potem jih zamenjajo nove. (Bob Dylan, Tom Paxton, Phil Ochs)

Poleg te glasbe (top glasbe) pa nastaja sodobna ljudska pesem ali ljudska pesem v nastajanju.

Ta ima trdnjšo osnovo, ker ne nastaja kot izbruh na vsakdanje dogodke, ampak počasi vrta v ljudi in poišče trajnejših osnov.

Pesmi Jefe Penkave spadajo v to zadnjo skupino.

SVET

Zivim tako, da potujem po svetu. Osnove pesmi iščem v ljudeh, ki jih srečujem (Francija, Nemčija, Čehoslovaška, Jugoslavija, Bolgarija, Turčija, Iran), mnogo elementov pa mi je dala ciganska pesem (glasba). Zivim tako, da potujem po svetu in pojem. N. K.

Jefa Penkava

Umetnost na panjskih končnicah v jugoslovanski ilustrirani reviji

V jugoslovanski ilustrirani reviji, ki izhaja vsak mesec v Beogradu v nemškem (REVUE), srbskohrvatskem (REVIVA), angleškem (REVIEW), ruskem (JUGOSLAVIJA) in španskem jeziku (REVISTA), je bil v letošnji junijski številki objavljen daljši in bogato ilustrirani članek o slovenski umetnosti na panjskih končnicah. Cebelarstvo je bilo na Slovenskem v 18. in 19. stoletju pomembna go-

spodarska panoga; iz teh časov poznamo tudi poslikane panjske končnice — svojevrstno ljudsko umetnost, ki je doživela svoj zaton konec 19., povsem pa šele v 20. stoletju. Ker te ali podobne umetnosti v drugih deželah na svetu ne poznajo, je nedvomno prav in pomembno, da je naša osrednja ilustrirana revija, namenjena predvsem inozemstvu, objavila krajši zapis o tem (ki ga je napisala Katarina Adanja) in številne barvne ter črno-bele reprodukcije pomembnejših motivov s panjskih končnic. Reprodukije so iz zbirke dr. Mirka Cerniča iz Beograda, ena je iz zbirke avtorice zapisa Katarine Adanja, največ pa jih je iz zbirke Slovenskega etnografskega muzeja v Ljubljani in predvsem iz Loškega muzeja v Skofji Loki. Iz Loke je tudi barvna fotografija v skansenu (muzeju na prostem) na vrtu loškega gradu.

Izmed objavljenih reprodukcij velja omeniti panjsko končnico z upodobitvijo svete družine iz zbirke dr. Mirka Cerniča. Reprodukija je v barvah, prikazuje pa pravzaprav notranjost slovenske kmečke hiše. Neznani slikar je narisal ognjišče in kuhinje, cepljenje in nošenje drv, pometanje, na steni zadaj pa je tudi sklednik, poln skled. — at

Sodobni rebus

Dve Marički sta krstili mladega režiserja Marjana Lakota

Z otroško igrico Dve Marički je KPD Svoboda France Prešeren Breznica pri Zirovnici odprla vrata letošnji dramski sezoni. To je bil obenem tudi krst mladega režiserja Marjana Lakota, dijaka četrtega razreda strojno tehnične šole na Jesenicah, ki je bil rojen in stanuje v Zabreznici. »Dobre nagrujem, pregrehe kaznujem,« je dejal duh v igrici Dve Marički. Premiero si je ogledalo prek 260 otrok, nato pa v dveh predstavah še odrasli. Lakota ni imel lahkega dela, saj je od 24 nastopajočih igralcev le eden že nastopal na odru, vsi drugi so bili novinci.

Rina Legat in Ivanka Zor sta bili Marički, ki sta s svojo nežno in preprosto igro zadovoljili režiserja in gledalce. Toni Zupan in Pavel Jaglič precej obojetata in se bosta verjetno priključila starejši ge-

neralji igralcev, medtem ko sta nam pionirja Zvonko Legat in Milan Mirič lepo pelaj in se norčevala iz starega čevljarja.

Omeniti moram še Eriko Legat, učenko prvega razreda osnovne šole. Ko so se palčki skrili pred duhom, ji je ušla brada v laterno in brada se ji je vnela. Palčki ne bi bili palčki, če ne bi takoj rešili nerezirane brade v plamenu.

Marjan Lakota je letos julija obiskoval dva tečaja za režiserje-amaterje. Prijatelji dramske umetnosti ga poznajo kot izvrstnega igralca, saj je često nastopal v glavnih vlogah (Plavž, Divji lovec) in nastopa na odru že od šestega leta starosti. Upajmo, da ga bomo še večkrat srečali na odru v vlogi režiserja in da se bo sčasoma pogumno lotil tudi zahtevnejših dramskih del.

Jože Vidic

Jesenski domžalski sejem

V soboto so v Domžalah odprli jesenski sejem, že sedmi po vrsti.

Na površini 1600 m² razstavlja 54 razstavljalcev, predvsem iz Slovenije, nekaj jih je iz drugih republik in celo iz Trsta. Letos so morali zaradi številnih prijav, ki jih je bilo še enkrat toliko kot lani, več razstavljalcev odreči gostoljubje.

Sejem ima izrazito potrošniški značaj. Vsa podjetja svoje izdelke prodajajo večinoma z nekaj odstotnim popustom. Precejšnji sejemski prostor je zasedla lesna industrija, ki jo zastopata predvsem podjetji Lesnina in pa obrtno podjetje Novooprema iz Domžal. To podjetje razstavlja in prodaja med drugim zelo funkcionalno in lično pohištvo za otroške sobe, ki jih drugače v trgovinah ni moč kupiti. Razen tega razstavlja to podjetje še zelo lepe stenske obloge za predsobe.

Za kmetovalce s hribovitih predelov so zelo zanimivi traktorji pasquali, ki jih s sodelovanjem italijanske tovarne izdeluje Tomo Vinkovič Bjelovar, in smo jih ogledali že na gorenjskem sejmu. Posebnost teh traktorjev, prilagojenih za obdelovanje hribovitih in gozdnih predelov je v tem, da imajo podolžno os premakljivo in se tako stroj prilagaja valovitemu terenu. Od ostalih razstavljalcev jih veliko razstavlja tekstilno blago in konfekcijo kot Rašica, Almira, Tekstilna tovarna Zapuže in drugi. Na sejmu je tudi precej privatnih razstavljalcev.

Filmi, ki jih gledamo

POSLEDNJI MOHIKANEC — indijanarica na evropski način — Kar je evropskega, boljje povedano italijanskega, španskega in nemškega v tem filmu, se navezuje le na denar, s katerim so film posneli, igralce iz teh dežel in pokrajine. Vse ostalo, tudi angleški jezik, naj bi kolikor se le da spominjalo na podobne ameriške filme. Ni kaj reči! V Španiji so pokrajine, ki so na las podobne pokrajinam ameriškega zahoda. Tudi igralci se ne razlikujejo preveč. Režiser je imel en sam namen! Naredil naj bi film tako, da bi ga lahko prodal v čimveč dežel, ter da bi z njim čimveč zaslužil. Sliši pa se, da se ti filmi, ki so nastali v Evropi in ki dosledno kopirajo vse, kar so se Amerikanci naučili v dolgih letih proizvodnje takšnih filmov, tudi v Ameriki kar dobro prodajajo. Torej producenti vedo, to sicer že dolgo vedo, kam je treba vlagati denar, da bi se jim vrnil z dobrimi obrestmi.

Tem opombam na rob lahko tudi zapišemo, da so avtorji filma, ki ga gledamo v teh dneh, naredili solidno obrtniško delo. Rekli bi lahko tudi produkt! Besedo stvaritev pa zdaleč ne bi mogli povezati z umetnostjo, zato je bolje, da se ji izognemo. — Toda takšnih obrtniških del (produktov), smo

videli že cel kup! Gledamo jih zadnjih deset let najmanj enega sleherni mesec. Bojazen, da jih bomo še gledali, pa je upravičena. Predvsem zato, ker naši distributerji radi hodijo kupovat filme v Italijo, kjer so takšni filmi sorazmerno poceni. Najhuje pa je to, da so se našli pri nas ljudje, ki že resno razmišljajo o tem, da bi podobne filme tudi sami začeli snemati.

VESELA DEKLETA — Elvis Presley poje, pleše in igra na kitaro — Ničesar drugega ni, kar bi o filmu še veljalo zapisati. Film naj bi bil komedija o mladih ljudeh s petjem. Nekakšna spevoigra v gledališkem smislu. Vsebinska spevoigra pa je bila vedno drugotnega pomena. Glavno vlogo so imeli pevci! Ti so peli in zabavali.

Režiser filma je uporabil nekaj starih gagov, ki so nastali še v času nemega filma, našel nekaj lepih mladih igralcev, vse skupaj postavil na Florido v čas velikonočnih praznikov, ter še dodal posamezne stvari, ki godijo okusu poprečnega Američana, ki rad sanjari o življenju, lahkotnem, brezskrbnem, polnem zabave in srečanj z lepimi dekletimi. Očitno je, da se gledalci prijetno zabavajo tudi pri nas!

B. Sprajc

Jenkova ulica v Kranju po dežju. Prav gotovo ni v okras staremu delu mesta — Foto Perdan

II. mednarodni filmski festival Šport in turizem prihodnje leto v Kranju

Pretekli četrtek sta oba zbora kranjske občine skupščine sprejela sklep, da bo prihodnje leto v Kranju II. mednarodni festival športnih in turističnih filmov. Hkrati je občinska skupščina s tem sklepom zagotovila del denarja za stroške in predlagala, da del denarja zagotovi delovne organizacije v kranjski občini in na Gorenjskem.

I. filmski festival na temo Šport in turizem je bil v Kranju lani. Takrat je bilo predvideno, da bo festival dopolnila prireditev I. mednarodnega seminarja o športu in turizmu, ki je bila istočasno na Bledu. Že kmalu po začetku festivala pa se je pokazalo, da je bil lanskoletni filmski festival zanimiva in koristna ter predvsem samostojna filmska manifestacija. To potrjuje, da je festival dobil status mednarodnega filmskega festivala pri mednarodnem komiteju za difuzijo filma in kulture. (V ta komitej, ki ima sedež v Parizu, je včlanjenih 32 držav). Razen tega pa je ta prvi festival zbudil precejšnjo pozornost in zanimanje tudi drugod po svetu. Povsod po svetu je festival dobil izredno laskave ocene, še posebej pa so takrat pohvalili prireditelje in organizatorje festivala. Tako je festival dosegel v svetu tako rekoč dvojni pomen. Na njem so bili prikazani zelo zanimivi in kvalitetni filmi na temo šport in turizem, hkrati pa sta se Kranj in Gorenjska predstavila svetu. Mimogrede; razni filmski delavci in drugi so takrat posneli tudi vrsto filmov o zanimivostih in lepo-

stih Kranja ter Gorenjske. Zato je razumljivo, da se je do pred kratkim za organizacijo II. mednarodnega festivala o športu in turizmu potegovalo precej mest.

Junija letos je bil na enem izmed posvetovanj sestavljen upravni odbor II. mednarodnega filmskega festivala, katerega predsednik je Franc Puhar, predsednik odbora za plan, finance in proračune in poslanec republiške skupščine. Ta odbor, v katerem je zaenkrat 12 članov, je pred kratkim seznanil kranjsko občinsko skupščino o II. mednarodnem festivalu in predvidel, da bi bil festival od 17. do 22. septembra prihodnje leto. Lani je na festival poslalo 17 držav 106 filmov, za prihodnje leto pa menijo, da bo ta številka precej večja. Zato je najbrž upravičena domneva, da bo II. mednarodni filmski festival svetovni festival filmov o športu in turizmu.

Takšna mednarodna prireditev pa ne terja vse resnost in odgovornost samo od pri-

reditelja, ampak bi bilo prav, da bi se vanjo vključile tudi delovne in druge organizacije. Tako je upravni odbor že sedaj predlagal, da bi med festivalom predvajali v kranjskih kinematografih tudi kinotečne filme in pripravili več pogovorov s kritiki, avtorji filmov, producenti in predstavniki športnih in turističnih organizacij. Prav tako pa bi takrat lahko v Kranju in na Gorenjskem pripravili razne športne, kulturne, zabavne in druge prireditve.

In ne nazadnje bi se gostinske, turistične in druge gospodarske organizacije lahko takrat zavedle, da ima takšna mednarodna prireditev lahko tudi velik turistični in gospodarski pomen za prihodnje. Konec koncev postaja turizem danes vse bolj tudi pri nas pomembna gospodarska panoga. K temu pa bi lahko precej pripomogel tudi II. mednarodni filmski festival o športu in turizmu prihodnje leto v Kranju.

A. Zalar

Beležka

Kranj dan za dnem spreminja svojo podobo. Meja med starim, zgodovinskim delom in novim, modernim stanovanjskim naseljem postaja vse bolj očitna. Moderne stavbe, asfaltirane poti med stanovanjskimi bloki, zelenje itd. je pravo nasprotje nekaterim ulicam v starem delu mesta.

Vendar pa je letos tudi stari Kranj precej spremenil svojo zunanjo podobo. Obnovljenih je bilo več pročelij hiš in na večini oken so danes že rože. Človek pa se ne hote sprašuje, koliko časa bo tako. Mar ne bodo prihodnje pomlad pročelja nekaterih hiš zopet umazana.

Pred kratkim so nam iz poslovalnice Labod v Jenkovi ulici, blizu nove Drogerije, sporočili, da bodo obnovili pročelje lokala. Skrbi jih le, koliko časa bo to ostalo čisto. Ob vsakem deževju namreč v tej ulici nastanejo prava jezera vode.

Danes lahko vsakdo že na prvi pogled ugotovi, do kam sega stari Kranj. Sicer pa ne more biti drugače. Da pa razlika le ne bi bila prehuda, bi najbrž lahko vsaj ulice, in morda še kaj, malo uredili. Konec koncev je najbrž tudi okolica zgodovinskih spomenikov lahko lepo urejena.

A. Z.

Kdaj in kako do načrtnega urejanja hudourniških področij na Gorenjskem?

Vprašanje, kdaj in predvsem kako bomo začeli načrtneje urediti hudourniško področje v Zgornjesavski dolini in na Gorenjskem na splošno, je bilo predmet večerne živahne razprave predstavnikov skupščine občine Jesenice s predstavniki republiške skupščine, republiškega sekretariata za urbanizem, predstavniki vodnega sklada SRS in nekaterimi drugimi. Minilo je namreč leto dni, ko so hudourniki in reke na Gorenjskem povzročili velikansko škodo in ogrozili prebivalstvo številnih naselij in celo naselij na mestnih območjih Jesenic, Kranja in drugih večjih krajev.

Na Jesenicah so od lanske poplave sern vložili za zavarovanje, predvsem obrežja Save na Jesenicah in nekaterih hudournikov, okrog 1 milijon 200.000 N din iz lokalnih virov, medtem ko je Vodna skupnost Gorenjske porabila letos za te namene le 88.000 N din in podjetje za urejanje hudournikov okrog 200.000

N din. Vse to je odločno premalo. Kako napraviti učinkovitejšo zavarovanje in izpeljati sistematičnejše zavarovanje že obstoječih naprav ter predvsem smotrnejše izkoriščati obstoječa finančna sredstva? Razprava je pokazala, da dosedanja organizacijska in kadrovska ureditev obstoječih institucij, zlasti pa Vodne skupnosti Gorenjske ni bila kos tem nalogam in tudi ni posvečala hudourništvu dosti skrbi. Podjetje za vzdrževanje hudournikov, ki ima že 90-letno tradicijo v Sloveniji in predvsem bogate izkušnje, pa je ostalo brez dela, torej brez perspektive in si išče zaposlitve celo v drugih republikah in tudi pri delih, za katere ni specializirano.

Razmere so se zlasti poslabšale po letu 1958, ko so skoraj povsem zanemarili hudourniške probleme in so se podjetja počela predvsem z lastnimi organizacijskimi problemi in z bojem za ob-

stanek. Zadnjih pet let pa so se vse razprave vrtele le okrog organizacijskih vprašanj teh podjetij. O tem, kdaj in kako bodo začeli urejati Savo in njene odtoke, pa bolj malo. Tudi na sestanku so prevladovala vprašanja o organizacijskih in kadrovskih sposobnostih Vodne skupnosti Kranj, ki je po zakonu dolžna in odgovorna za celoten vodni režim na svojem območju. Podjetje za urejanje hudournikov pa grozi, da bo zapustilo Gorenjsko, ker niso rešeni medsebojni odnosi z Vodno skupnostjo in je trenutno v brezupnem položaju, niti ni upoštevano kot sposobno, kar tudi je glede na svoj kadrovski in strokovni sestav, za reševanje teh vprašanj.

O teh in podobnih vprašanjih se bodo gorenjske občinske skupščine ponovno posvetovale z Vodno skupnostjo Kranj, ji predočile razmere na tem področju in zahtevale konkretnih akcij.

Ne samo sreča, ampak tudi precej spretni morate biti, da se v Jenkovi ulici umaknete nepriljetnemu srečanju — Foto F. Perdan

Beli pajek

Kar zdrnil se je, ker je mislil, da ni resnično, kar je slišal, ampak utvara, ki jo je treba pripisati vznemirjenim žvecem. Toda pri vratih je res stal stražnik, ki se mu je zdelo, da se Meals predolgo ne zgane z mesta. »Pohište,« je dejal dobrohotno, »zdi se mi, da se komisarju mudil in z njim ni varno zobati čestjen!«

Meals je hitel po hodnikih, ko pa je s službeno vneto odprti vrata sobe št. 7. Je moral na pragu nehotno ustaviti in si z roko zasenčiti oči. Od pisalne mize v ozadju podolgovate sobe sta dve močni svetilki metali svojo luč naravnost na vhod in seržant je stal nekaj trenutkov čisto oslepljen. Sele počasi so se očl privadile ostri koncentrični svetlobi, toda ker sta bila oba črna zaslona obrnjena proti mizi, je mogel videti samo do mize. Vse, kar je bilo za mizo, je ležalo v popolni temi in le v ozadju je videl medle obrise zidovja obokane sobe. Seržant je presodil, da mora stati miza neposredno pred lokom, ki je delil sobo v dva dela, vsak teh delov pa je imel svoj poseben vhod. V sobi je bilo popolnoma tibo, toda Meals si ni upal tvegati niti koraka dalje, čeprav mu je čela močna svetloba zelo neprijetno.

»Vi ste delali z inspektorjem Dawsonom?« Je nenadoma zašlil mrzel, poveljnič glas. »Da,« je odgovoril seržant vneto in napenjal oči, da bi prodiril skozi temo in videl vsaj senco govornika. Toda videl ni ničesar in priznatl si je moral, da bi niti tega ne

mogel reči, od kod je prihajal glas. »Kdaj ste videli zadnjič Dawsona?« se je spet oglašilo iz teme. »Nekaj ur pred njegovo smrtjo. Neposredno preden je odšel iz Scotland Yarda.« »Ali se je razgovarjal z Vami o kakih službenih zadevah?« »Da,« je dovrnil Meals. »To je storil vedno. Skoraj pri vseh slučajih, a katerimi se je ukvarjal, sem moral vsakokrat opraviti razne pomožne usluge.« »O katerem slučaju pa vam je zadnjikrat poročal?«

»Saj poročila to ravnno niso bila,« je skromno ugotovil Meals. »Inspektor Dawson ni nikoli govoril o tem, za kaj pravzaprav gre, in to mi je doslikrat službo otežilo. Tudi zadnji večer mi je samo nekaj naročil, ne da bi mi povedal kaj podrobnejšega.« »In kaj vam je naročil?«

»Naj kar se da neopazno nadziram Mrs. Irvine, lastnico blagovnice «Pri tisoč reče».« »V kakšni zvezi pa vam je Dawson to naročil?«

Seržant Meals je moral najprej nekaj sekund premisljevati. »Javil sem mu, da sem v klubu sedemdesetdesetletni našel ženske rokavice in prstan,« je odvrnil preudarno. »Stvari leže v depozju. In nato mi naročil zaradi nadzora nad Mrs. Irvine.« Zopet je nastal premor, ki se mu je zdel neznan, dolg in ga je vedno bolj vznemirjal. Takega pogovora s predstojnikom še ni imel svoj živ dan. »Kaj ste počeli tisti večer?« je hotel dalje vedeti tajinstveni predstojnik. »Ogledal sem se za Mrs. Irvine.« »Ste kaj dosegli?« »Zal, ne veliko,« je dejal Meals. »Zvedel sem le, da je tisti dan Mrs. Irvine zapustil

la podjetje kmalu po petih, vendar je do enajstih še ni bilo doma. Povedali so mi, da prihaja domov redno šele okrog polnoči, dostikrat pa sploh ne. To sem hotel sporočiti inspektorju Dawsonu in sem se zato vrnil v Scotland Yard. Toda — Mealsov glas je postal zamolkel — stu ga ni bilo in tudi po telefonu ga nisem mogel nikjer doseči.«

»Kdaj je bilo to?« »Ob enajstih in 40 minut.« »Kako veste to tako natančno?« »Ker sem v večji pod svetilko pogledal na uro, Inspektor Dawson se je navadno okrog polnoči še enkrat oglašil v Scotland Yardu, preden je šel domov, in hotel sem vedeti, če bi ga mogel še doseči. Imel je navado, da je včasih večerjal v kakem lokalju v Pall Mall in zato sem spetoma tudi pogledal v tiste lokale.«

»Ob kateri uri?« »Tako, med enajsto in enajst 25 minut.« »Kako veste to tako natančno?« »Točno odvrnil Meals. »Ali ste od tedaj nadaljevali z opazovanjem Mrs. Irvine?« »Ne,« je negotovo priznal seržant. »Nisem vedel, ali bo ostalo pri starem, ali ...« »Ostane pri starem,« ga je prekinil hladni glas. »O Mrs. Irvine želim do nadaljnjega izmeti vsak dan najtočnejša poročila.«

»Vsekakor, sir,« je odvrnil z vneto seržant. »In kdaj naj vedno pridem poročati?« »Kadar vas bom dal poklicati,« je bil kratak odgovor in še krajši: »Hvala!« je bilo zanj znamenje, da lahko odide.

Meals je to prvo srečanje z novim predstojnikom zelo razočaralo in z njegovega sicer tako prijaznega obraza je odsevala huda nevoľja. V svoji, sicer res še zelo kratki službeni dobi v Scotland Yardu, je bil srečal že mar-

si katerega neprijetnega predstojnika in tudi Dawson ni bil ravno dobrodušne vrste, toda kazalo je, da bo komisar iz Dobra prekinil vse. Na poti domov je Meals v globokem razmišljanju šel mimo »Kluba sedemdesetdesetletnih«. Za trenutek je neodločen obstal in se ozrl na vrsto močno razsvetljenih oken.

6. Poslojce, ki je služilo izključno namenom kluba, je bilo lepo in po prihajanju in odhajanju v avli in po številu čakajočih avtomobilov je človek lahko sklepal, da je prmet zelo velik. Pravkar je stopil v avlo Ralf Hubbard in v njema vratarjeva je bila jasna znamenje, da je Hubbard dobrodošel gost.

»Ze dolgo nas niste počastili, sir,« se je prilizoval hišni čuvar, ki so ga zaradi njegovega častitljivega pa prevejanega obraza iz zaradi njegove službe kratko imenovali »angel ali pa tudi samo Gabriel. Vneto je pomagal gostu pri odganjanju plašča. Hubbard si je pred velikim ogledalom ureli kravato in krcnil nekaj praškov z bruhnega fraka.

»Na srečo je v Londonu še mnogo drugih zabavišč, moj ljubi Gabriel in v njih je bolj veselo kot pri vas. V načrtu sem imel sicer nekaj drugega, toda zgodba z Mr. Lewisom me je prignala sem. Čisto presenečen sem, da niste izobesili črne zastave.«

»Opustili smo to,« je poljasnel Gabriel z maziljeno zaupljivostjo. »Mr. Lewis je sicer v dolžne oziru gospodar kluba in je igral tu odlično vlogo, toda mislim, da je, da bi ne bilo prav, če bi nasprotnost preveč poudarjali njegovo smrt...« (Nadaljevanje)

Jezerko

(Nadaljevanje)

Teren je gladek s primer-nim nagibom, od Kazine je oddaljen le 6 minut. Vlečnica, postavljena na ta travnik, bi gotovo ob dobri propagandi lahko dosegla boljše rezultate kot na strmi Skubrovi Stariini. Lega Mlinarjevega travnika je severna in zato je kvaliteta snega boljša ter čas trajanja smuke verjetno tudi daljši.

2. Smučišča z Mlinarjevega sedla do Mlinarja 1230 do 880 m

Drugo področje, ki v neposredni bližini Doma na Jezer-skem lahko znatno podaljša smučarsko sezono, so severno-vzhodna pobočja, ki padajo z Mlinarjevega sedla (1230 metrov) do Mlinarjeve kmetije (880 m). Ta pobočja imajo tudi višji horizont kot Skubrova Starina, zato tukaj sneg oblije znatno dlje. Z Mlinarjevega sedla bi bilo mogoče s posekom in manjšimi zemeljskimi deli izpeljati tako sankško kot smučarske proge raznih nagibov. Od Mli-

narjeve kmetije do Mlinarjevega sedla bi bilo potrebno zgraditi sedežnico, dolgo 1550 metrov, ki bi lahko obratovala tako v zimski kot v letni sezoni, saj sta Mali in Veliki vrh hkrati tudi lepi razgledni točki. Ob tesnejšem sodelovanju z Gozdnim gospodarstvom Kranj se tudi odpira možnost z ustreznimi poseki izpeljati smučsko progo z Mlinarjevega sedla prek Zavratinika v Zgornjo Kokro do Fužin z višinsko razliko 600 m ali več, če bi progo potegnili še v pobočje Malega ali Velikega vrha.

3. Smučišča na meščih pod Povnovo dolino v Makekovi Podkočni (1450 m do 1160 m)

Tretje zgodnje spomladansko smučišče nudijo severna melišča pod stenami Kočne pod Povnovo dolino v Makekovi Podkočni, kjer Jezerjani, skupaj s smučarji iz Zelene Kaple prirejajo v drugi polovici meseca marca tradicionalna tekmovalna s'alomu. Sedanja smučišča potekajo z najvišjega melišča 1450 m do 1100 m, to je do velikih skal — samic, ki stočita sredi ruševja. Ta smučišča imajo naklon okoli 30 do 33° in so idealna za postavitev slalom ali veleslalom proge. Ta področja so pod

snegom do sredine aprila ob ugodnih snežnih razmerah pa še dlje, posebno na meliških tik pod stenami Kočne. Smuk progo bi bilo moč speljati še dalje do Mlinarja 880 m z višinsko razliko 570 metrov, delno po obstoječi vozni poti, delno pa z napravo gozdnih izsekov.

To so gotovo najbolj privlačna in zanesljiva smučišča pred vrati Kazine, ki bi jih v bodočnosti kazalo aktivirati za pozni zimski in začetni pomladanski čas in opremiti z ustrežno dostavno sedežnico in smučarskimi vlečnicami. Dolina Makekove Podkočne je znatno krajša od Ravenske in ima zato bolj strm padec, ki omogoča izpeljavo smučskih prog vse do Mlinarja oziroma do neposredne bližine hotela Kazina.

4. Ledine (vadline) ter Spodnje in Zgornje ravni 2050 m do 1540 m

Za razvoj spomladanskega in poletnega smučarskega športa in za alpinizem pa je predvsem zanimivo gorsko področje jezerskih dvatisočakov, ki je tako geografsko kot reliefno morda najbolj zanimivo v Sloveniji. Na Krizju (2429 m) je sečišče gorskega masiva Kočna—Kranjska Rinka—Križ—Mrzla gora,

potekajočega od zahoda proti vzhodu s slemenom gora, ki se razprostirajo s severa proti jugu od Babe (2220 m) prek Kriza (2429 m) Stajerske Rinke (2429 m), in Turške gore (2233 m) do Brane (2247 metrov). V vzhodni teh vrhov pa so na severovzhodnih in severozahodnih straneh, v višini 1540—2060 m, smučarska pobočja, ki so posebnougodna zaradi dolgo trajajoče snežne odeje in naklonov. V križišču tega gorskega masiva in njegove stranske grebene pa se zajedajo ledeniške doline in krnice, kot: Makekova, Ravenska in Belska Podkočna, Logarska dolina, Matkov kot in Kamniška Bistrica. V te gorske doline vodijo ceste do samih zatrepov dolin ali podnožij gora (na višino od 950 do 1100 m nad morjem), kar znatno skrajšuje potrebno dolžino žičnic do omenjenih visokogorskih smučišč.

Na Krizju, ki je po obliki in višini dvoječek Kranjski Rinka in mu v Lokarski dolini zato pravijo tudi Koroška Rinka, je hkrati tudi mejna nekdanjih slovenskih krajin Koroške, Stajerske in Kranjske ter sečišče planinskih poti, na katerih se danes pogosto srečujejo Avstrijci in Slovenci.

Gorski svet v višini od 2060 m do 1540 m, ki je primeren za smučanje, se ponuja v levem in desnem kotu Ravenske Kočne, prvi pod Grintavcem in pod Kočno, drugi pod Skuto, Kranjsko Rinko in Križem, na Spodnjih Ravneh in z Vratice (od kote 1790 do kote 1540 m) k Češki koči. Ta področja so obrnjena na sever ter vzhod in zato leži snežna odeja še do konca junija. Smučišča na Spodnjih Ravneh so ob običajnih zimah do sredine junija s prehodom med Pastirsko skalo in Grintovskim slapom povezana s smučišči Zgornjih Raven, to je z anfitratalno oblikovano Zgornjo krnico, v katero se spuščajo melišča naravnost izpod sten Kočne, Grintavca in Dolgega hrta. Ta smučišča imajo svojo najvišjo točko pri vstopu v Kremžarjevo pot na Kočno v višini 2050 m in najnižjo (1790 m) v dnu tega ledeniškega kotla. Višinska razlika je 270 m. Ker smučišča ležijo tik pod navpičnimi stenami gora, visokih 2500 m, traja toto osoneženje do drugega pol dneva in zato obstane sneg celo leto.

Marjan Mastelj
(Nadaljevanje prihodnjik)

S psi na tihotapce

Policija v Københavnu pa tudi na danskih mejah se mora ubadati vsak dan z resnim problemom: s tihotapljenjem in prodajanjem mamil, predvsem hašiša. V zadnjem času pa se razširja predvsem med mladino in študenti tudi opij.

Večje pokojnine — manj samomorov

Veliko število samomorov se zgodi prav v jeseni, pravi poročilo, ki so ga objavili te dni na Švedskem po štiriletnih raziskavah.

Statistiki so ugotovili, da raste število samomorov žensk v vseh starostnih dobah. To povezujejo z vedno večjo odgovornostjo, ki jo imajo ženske sedaj, ko delajo zunaj hiše. Najpogosteje sejejo po uspavalnih tabletah, medtem ko uporabijo moški raje strojno orožje. Enak odstotek tako moških kot žensk naredi samomor z utopitvijo. V zadnjem času so ugotovili porast števila moških samomorov med 15 in 30 letom starosti. Poročilo tudi navaja, da umre več ljudi po svoji želji kot v prometnih nesrečah.

Poročilo pa navaja tudi podatek, ki je vendarle razveseljivo: število samomorilcev upokojevence je padlo, potem ko so jim zvišali pokojnine.

reč lahko prime le mladino, pri kateri najdejo mamila, težko pa je izslediti anonimne prodajalce tega zla.

Problem postaja vse bolj akutni, ker se mladina danes ne zadovoljuje več z relativno nenevarnim hašišem, ampak išče močnejše sredstvo — opij. In danes je skoraj nemogoče kupiti hašiš brez dodatka opija. Cena za surovi opij je 18 novih dinarjev za gram, dobiti pa ga je relativno lahko.

Obmejna policija skrbno pregleduje vse potnike, ki prihajajo na Dansko iz drugih evropskih držav, če so v njihovih potnih listih tudi pečati in vizumi držav Bliznjega vzhoda in srednje Azije.

Pred nekaj dnevi so na meji ustavili volkswagen avto-bus, last dveh zakonskih parov. Policiji so se zdeli njuni potni listi sumljivi, zato je opozorila na potnike tudi carinik; leti so potem kaj kmalu našli 30 kilogramov opija, skritega v avtomobilu. Tihotapci so na zaslišanju priznali, da so hoteli opij prodati v Københavnu.

Toda tudi tihotapci poskušajo vse, da bi preiščili obmejno policijo. Nabavijo si po dva potna lista. Z enim potujejo po orientalskih državah, kjer kupujejo mamila, z drugim pa prestopajo meje skandinavskih držav.

Policija meni, da bi morali ves bolj uporabljati posebno dresirane pse za iskanje mamil. Pri iskanju hašiša so z njimi dosegli lepe uspehe.

Radovljičani zavzeli Jesenice?

Ondan sem z jeseniške tržnice opazoval delavce, ki gradijo nov objekt nasproti železniške postaje. Nisem bil

Hotel za šest tisoč gostov

Ob proslavi 50-letnice oktobrske revolucije bodo v Moskvi odprli največji hotel na svetu. Dvanajstnadstropna ogromna zgradba hotela Rosija s šest tisoč posteljami je pravzaprav cela hotelska četrt ob obali reke Moskve; na njej sedaj pospešeno opravljajo zadnja dela.

Hotel Rosija so začeli graditi leta 1963. S svojimi zmogljivostmi bo preselil doslej največji hotel na svetu Waldorf Astorija v New Yorku, ki ima 2200 sob.

Hotel Rosija bo imel 3182 sob, dve kombinirani dvorani za kino in gledališče s po 1500 sedeži, veliko dvorano s 3000 sedeži, svojo pošto in banko, slaščičarne, kavarne in 23-nadstropni stanovanjski stolp z restavracijo na vrhu.

Rešitev križanke št. 7

1. PAKRAC, 7. KROPA, 12. STRUGA, 13. ADRIA, 14. ARENA, 15. KREGAR, 16. LADO, 17. PRACA, 18. MIA, 19. KOPS, 20. NEO, 23. RAVNE, 25. TIRS, 26. PRIMAT, 28. KOKAZAK, 29. PACEK, 30. VEGETA, 31. ADARE, 32. BRAMOR

osamljen radovednež. Poleg mene sta dva stara Jeseničana drug drugega spraševala, kakšna stavba, čigava, kako visoka itn. bo zrasla tu sredi Jesenic. V pogovor se nisem vmešal, če pa bi me kdo vprašal, ne bi vedel odgovoriti. Zato sem poprašal na upravi SGP Sava Jesenice, kjer so mi radi volje povedali naslednje:

Trgovski del stolpnice nasproti železniške postaje na Jesenicah zajema kletne prostore za skladišče. Prilije in prvo nadstropje je namenjeno za prodajne in poslovne prostore. Investitor je Turist-progres Radovljica, ki zastopa posamezne investitorje, in sicer Murko Lesce, Specerijo Bled, Železnino Radovljica in Kmetijsko zadružno Škofja Loka. »Kot vidite, ne bo nobeno jeseniško trgovsko podjetje v tej stavbi,« so dejali in šaljivo dodali »Radovljičani bodo kmalu zavzeli Jesenice.« Jeseniška trgovska podjetja namreč niso našla skupnega jezika in se gradnji niso hotela priključiti, čeprav so najprej njim ponudili prostore.

Nad trgovskim delom poslojpa bo 50 stanovanj, ki pa še niso prodana in imajo zato podjetja, ustanove ali posamezniki možnost, da odkupijo v tej stolpnici stanovanje.

Celotna stavba bo stala okrog milijardo starih dinarjev, od tega samo trgovski del 500 milijonov S din.

Jože Vidic

Miha Klinar: Mesta, ceste in razcestja ● Miha Klinar: Mesta, ceste in razcestja ● Miha Klinar: Mesta, ceste in razcestja ● Miha Klinar: Mesta,

Domovina

III. DEL

67

gleda prečne ulice, tihe in mirne, kakor izumrle in vendar je vodja patrolje vedel za vse, za katere so si oddelki revolucije poiskali zavetje pred vetro in naletavajočim snegom

prečne ulice, na katere so odšli svoje stopinje in začrtali sled, ponekod ravno, ponekod kakasto, ki jo je veter, zavijajoč krog vogalov, že čez noč s puškovim zarnetel veter, ki je pometal ulice in trgove, ki bi rad posnemal mater, a še ne zna pometati, in ki je pometanje samo prijetna igra.

Pravzaprav bi moral človek, ki je tako lastnost obdržati vse življenje, saj bi mu potem nobena stvar ne bilo pretežko. Bilo bi samo igra, ki jo imaš rad in pri kateri moraš preživljati z njim, pa ti ga ne plačajo tako, kakor bi, ampak bolj oskubijo. Za tepca vrednotijo po svoje in poskrbe, da ti imajo ali pa vedo, da si revež, da bi rad ali nerad sprejel, kolikor ti dajo, ker boš drugače našel oblačno, kakor si ob revnem zaslužku.

Bogati (mimogrede razmišljajo o bogastvu za deset ali celo sto življenj), čeprav imajo mnogo denarja, medtem ko si bogati samo prisvajajo več kakor polovico svojih del, ki jim ga opraviš, in bogate, da bi s svojim bogastvom živeli za sto ali celo tisoč življenj; za toliko, kolikor denarja imajo, ti pa se s svojo revščino včasih ne prebijes niti s svojimi življenji.

To je krivica, ropanje tvojega trupa. Tega mora biti konec! In tudi vsak mora biti plačan po opravljenem delu, po vrednosti svojega opravljenega dela. To je pravica! In za to pravico se bodo boljše vili! Svet brez bogatih tatov! Svet zadovoljnih in zadovoljnih, ki jih dajejo človeški družbi, plačanih ljudi, a v dnu prihodnosti, ko bo na svetu za potrebe slihernega človeka delo bolj dobro, celo po potrebah. To bo svet resnične enakosti, ki bo delajo in ki zato zaslužijo, da so tudi pri uživanju dobrih stvari in zadoščanju življenjskih potreb udeleženi z enakimi praviciami. To bo komunizem, napovedujejo boljše vili. Tak svet bo ustvaril komunizem. Kdo med delov-

nimi ljudmi bi potem ne zapustil ljudi, ki se imajo za ljudske voditelje, a trdijo, da so delavci odvisni od tovarnarjev in drugih, ki delavce zaposlujejo, in da na svetu ne more biti drugače? Kdo med delovnimi ljudmi, ki zna misliti s svojo glavo, bi se ne pridružil ljudem, ki bi radi prenovili svet s socialistično družbo? Rad bi ga poznal? Moral bi biti bedak ali pa zaslepljenec, če bi se ne pridružil, »mimo spominov razmišlja Jakob, potem pa si prizna, da je bil nekoč sam tak, saj bi drugače mnogo pazliveje poslušal svojo sestro Stefi, kadar je govorila o ciljih, ki jih hočejo doseči socialisti, vsaj taki, ki socialistizma nimajo samo na jeziku kakor menjševiki, bundovci in eseri, ki jim je socializem samo politika, ne pa skrb, da bi ga uresničili.

»Najbrž so tudi tu večinoma taki, saj bi drugače morala revolucija izbruhniti že tudi tu. In ne samo tu. Tudi v Nemčiji, v Franciji, povsod, se Jakob ustavijo misli na Rusijo in tisto oktobrsko noč in se skuša spomniti vsega, kar mu je nekoč govorila o socialistih in njihovih ciljih sestra Stefi.

A se ne more. Vseeno pa se mu zdi, da Stefi v teh časih prav gotovo misli podobno kakor boljše vili.

»Pisati ji moram,« si pravi. Ze jutri ji bo pisal in prosil tele fante, ki zdaj smrčijo, namesto da bi ga strazili kot jetnika, da mu bodo dali papir in kuvertico in oddali pismo.

Prav gotovo mu ne bodo odrekli, saj so fantje kakor treba. Kako so ga poslušali in se sami razvneli, da bi morali tudi tu na podoben način končati vojno. Se jim bo pripovedoval, če ga bodo le še pustili med njimi. Pripovedoval jim bo tudi o tisti noči

o noči na ulicah, ki se stekajo na Nevski prospekt o temnih ulicah na poti proti poveljstvu admiralitete o temnih ulicah, ki so se pripravljale na revolucijo o temnih ulicah, kjer jim je »svetil« le sneg, odražajoč se od ceste kakor fosforna prevleka

o kresovih na nekaterih križiščih, ob katerih so se grelj vojaki revolucije, njihove sence pa so poplesavale po zidovih palač in drugih visokih mestnih hiš kakor sence velikánov, večjih od palač in segajočih preko njih pod samo temno nebo, izpod katerega se je kručil sneg

o Aničkovski palači, ki so se ji zaradi ulic, zasedenih z revolucionarnimi oddelki, bližali brezskrbno, kakor da v Petrogradu ni ulice, ki bi je ne imeli v rokih rdečih oddelki, a so prišli pred stražarje, hlapec Kerenskega in tistih, ki so se zabarikadirali v Zimskem dvorcu

o klicu: »Stoj!« in tako dalje

o geslu, ki so jim ga zaklicali, a jim je odgovorila strojnica, težka ruska strojnica na kolesih »Maksim«, bo jutri povedal tem, sedaj drnjohajočim soldatom. »Pa saj poznate to kvakajočo pošast,« bo rekel

o kroglah, ki so žvižgale (»Tiste, ki je ne slišiš in ki te poizloi, ni bilo noben!«)

o strojnici, ki jih ni mogla »prišiti« k snegu in ki je šivala kakor napel slepa starka križem-kražem, a ki jih je vseeno zopet naučila previdnosti

o vrnitvi v Smolni, kjer so poročali

o jutranjem somraku, ko so prihajale iz vseh strani patrolje in poročale, da je Peterburg v rokah revolucije razen gradnega gnezda v Zimskem dvorcu in Glavnega štaba, vse drugo: kolodvorci, glavni poštini urad, telefonska centrala, državna banka in celo Marinski dvorec, kjer se je skrival tako imenovani »predparlament«, s katerim je začasna ali provizorična vlada, kakor so jo tudi imenovali hotela zadošiti sovjetje delavskih, vojskih in dninarsko-kmečkih deputantov in od kraja tretati demokratično delovnega ljudstva, ki naj bi jo uresničili sovjeti

o dnevu, ki je mineval, kakor da je vse obstalo in zastalo, saj je ostalo na videz vse tako, kakor je bilo ob svitu, le sneg ni več naletaval, dokler ni izšel razglas boljše vili in oznanil državnemu Rusije, da je začasna vlada odstavljena in da z današnjim dnem, 25. oktobrom 1917, vladajo v Rusiji samo še sovjeti, toposke salve s križarke Aurore, namenjene na Zimski dvorec, pa so označile odstavljenim ministrom, ki niso hoteli izprazniti dvorca in ki so hoteli vladati še naprej, da jih bodo iz palače spravili s silo

o tem bo jutri pripovedoval vojakom in pripovedoval jim bo o boljše vilih, predvsem o Leninu

o Leninu, o katerem jim je že pripovedoval, takem, kakor ga je tiste aprilske dni videl na oklopnem avtomobilu nad množico pred Finskim kolodvorom in ki ga je po fotografiji (visoko in široko čelo, prehajajoče v plešo, majhne, stisnjene nekoliko poševne oči, izrazit profil, pravilen nos, polne ustnice, naprej štrleča brada, poudarjena s klinasto prirezanim bradiščem) lahko poznal skoro sleherni državlján Rusije

o Leninu z brado, ki bi ga zaradi njegovega izrazitega obraza takoj prepoznal, če bi ga še kdaj srečal

o Leninu, ki ga je videl, ko je šel v spremstvu Konstantina Konstantinoviča mimo njegovega ognja v delavski, škikasti kapi, pokriti na golo obrtli glavi, in s popolnoma izbrto brado, a ga nihče ni prepoznal

o Leninu, kakršnega je videl tudi naslednji večer in z gnečo svojega rdečegardističnega oddelka pred vhomom v aktivo dvorano v Smolnem, v drugem nadstropju Smolnega, kjer so že čakali odpotniki iz vse Rusije na otvoritve drugega vsruskega kongresa sovjetov in kjer je zasedal pred otvoritvijo peterburški sovjet

o človeku, ki ga je videl prejšnjo noč, ko je šel mimo njihovega ognja, in ki ga je tu pred aktivo dvorano videl popolnoma od blizu

Obiskali smo ljudi, ki odkrivajo in ohranjajo stare freske

Umetnine pod beležem

Radovljica, prve dni oktobra — Umetnostni zgodovinar France Golob, restavrador Zavoda za spomeniško varstvo Kranj, in akademski slikar — restavrador Miha Pirnat z Zavoda SRS za spomeniško varstvo Ljubljana, se že mesec dni mudita v Radovljici in v nekaterih drugih krajih na Gorenjskem (Bodešče pri Bledu, Brod v Bohinju, Mošnjah). V torkov prejšnji teden, ko sva jih obiskala s fotoreporterjem, je bil deževen jesenski dan. Asfalt na Linhartovem trgu v Radovljici je bil siv in moker; zagrinjala ga je jesen, prvi žalostni dnevi jeseni, ko še vse diši po zelenju, soncu in poletju, ko pa že seda megla na hlebe in dreve, ko že začno odpadati prvi listi z dreves, ko se sveže zelenilo začne umikati pisani paleti živih, a otožnih jesenskih barv. Zadaž za graščino, za krošnjami visokih dreves s črnimi, mokrimi debli, je glavna fasada radovljiške župne cerkve. Desno od glavnega vhoda je oder, zbit iz tramov in desk in plohov, k njemu pa pristavljena visoka lestev. Visoko zgoraj, gotovo skoraj deset metrov visoko, prav na zgornjem odru, sta moza v belih haljah in s čopiči v rokah — France Golob in Miha Pirnat — pridno delala. V mreži pokončnih tramov, prečnih plohov in poševno zabitih opornih desk sta začela sestavljati fresko sv. Krištofa, pravzaprav njen zgornji, ohranjeni del.

V Glasu smo že pisali, da so na tej glavni fasadi radovljiške župne cerkve odkrili lani avgusta, ko so obnavljali zunanjsčino cerkve, sledove monumentalne kompozicije sv. Krištofa, visoke približno osem metrov. Kranjski Zavod za spomeniško varstvo je fresko že ob obnovitvenih delih delno odkril, vendar so morala dokončna restavratorska dela

zaradi pomanjkanja časa in denarja počakati leto dni. »Freska je zelo kvalitetno delo še neugotovljenega avtorja iz leta približno 1500,« mi je pripovedovala Olga Zupan, ravnateljica Zavoda za spomeniško varstvo Kranj. »Čeprav po svoji zasnovi poznogotska, ima že mnogo značilnosti renesančnega stila.« Letnica nad glavnim vhomom pove, da so cerkev sezidali leta 1497. V ta čas datirajo tudi nastanek freske, saj je pod njo oz. pod prvim omotom, na katerem je narejena v tehniki »fresco buono« (prava freska), že kamen, cerkvena stena, torej nobenega starejšega ometa ali barvnega sloja. Očitno je bila torej kompozicija sv. Krištofa naslikana istočasno z dograditvijo cerkve.

»Ne vemo, kdo je avtor te freske!« je pripovedoval umetnostni zgodovinar France Oblak. »Vemo le, da je to prvo odkrito delo tega mojstra pri nas. Morda je bil sodobnik znanega slikarja Jerneja iz Loke, ki je npr. naslikal dvoje kompozicij sv. Krištofa na cerkvah v Brodu in pri sv. Janezu v Bohinju. Verjetno se je Jernej iz Loke učil od mojstra, ki je avtor radovljiškega Krištofa. To so samo domneve, to ni dokazano, sklepamo pa o tem le lahko, saj imata oba enak kompozicijski sestav freske: v sredi je Krištof, levo in desno od njega pa arhitekturna in v njej svetniki.« Na radovljiški freski je levo sv. Peter — cerkveni patron, desno pa sv. Andrej. Zakaj prav sv. Andrej? Na to vprašanje ni mogoče točno odgovoriti; France Oblak meni, da je bilo takratnemu župniku lahko tako ime.

Radovljiška kompozicija sv. Krištofa je zelo monumentalna freska in bo zdaj, ko je utrjena in restavrirana, nedvomno privlačna turistična zanimivost. Freska je ogromna v primerjavi s

Krištofi, ki jih poznamo z drugih cerkev pri nas. Radovljiški Krištof je največja odkrita tovrstna freska pri nas, saj meri v višino dobrih osem metrov. Vendar ni povsem ohranjena: pri prezidavih konec prejšnjega stoletja so z vžidavo novega stranskega vhoda uničili njen spodnji del, z novim okroglim oknom (rozeto) pa zgornji del (glavo in telo Jezusa, ki ga Krištof nese čez reko). Kljub temu pa je ohranjena kompozicija še vedno monumentalna, saj zavzema površino dobrih 30 kvadratnih metrov (višina 6 m, širina nekaj več kot 5 m). Domnevajo, da je bila površina prvotne freske gotovo 60 kvadratnih metrov. Samo Krištofova glava na freski je visoka dober meter.

In še po nečem je ta freska zanimiva: gre za redek, na Gorenjskem izjemen, edini primer kompozicije sv. Krištofa na glavni fasadi. Naš najbližji tak primer je v Tribuži v Italiji, sicer pa je Krištof navadno na severni ali južni stranski fasadi cerkve. Tako je npr. pri sv. Janezu v Bohinju, medtem ko je v Brodu v Bohinju na steni prezbiterija.

Zakaj so naši predniki na zunanje cerkvene stene tako pogosto upodabljali prav Krištofa? Če raziščemo, v kakšnem prostorskem odnosu sta upodobitev Krištofa na cerkvi in naselje (vas), bomo ugotovili, da je Krištof vedno na tisti cerkveni steni, ki je obrnjena proti naselju, proti staremu jedru naselja. Ljudje so namreč verovali v posebno Krištofovo moč. Takole so menili: če zjutraj najprej zagledaš sv. Krištofa, potem tistega dne gotovo ne boš umrl nepredvidene smrti. To staro legendo pa so ljudje pozneje po svoje predelali tako, da so menili: če zjutraj zagledaš Krištofa, potem tistega dne sploh ne boš umrl. Zato to-

Nagrobna plošča iz 16. stoletja, del gotskega relikviarja in ostanek prvotnih vrat — Foto Perdan

rej toliko Krištofov na zunanjih cerkvenih stenah!

Z restavriranjem radovljiške kompozicije sv. Krištofa je bilo veliko zahtevnega in kompliciranega dela. Toda namen je dosežen: fresko so tako uredili, da je za gledalca spet — monumentalna. Skupaj s cerkvijo in okolico bo pomemben kulturnozgodovinski spomenik in zanimiv turistični objekt. Cerkev je lep primer gostke dvoranske arhitekture, podobno kot npr. župni cerkvi v Kranju in Skofji Loki. V severno zunanjo steno je pod obokom, nad katerim je bil večsliht hodnik neposredno iz bližnje graščine v cerkev, vžidana nagrobna plošča iz 16. stoletja (ki je bila prej v cerkvi), desno od nje je očiščen del gotskega relikviarja (posode za relikvije), ki je star toliko kot cerkev (tudi ta je bil večsliht v cerkvi), nad njim pa je ostanek prvotnih vrat (fiala). Prvotna gotska vrata so bila namreč pozneje močno predelana. To fialo, ki je iz iste kamnoseške delavnice kot gotski relikviarij, so restavratorji našli letos kot plobo v freski — namesto kamnja.

Zanimivosti za domače in tuje turiste je torej dovolj, le okolica je tako neurejena, da Radovljici ne more biti v ponos. Gotski relikviarij in okoliški del stene so restavratorji zdaj očistili najrazličnejših podpisov; prav bi bilo, če bi kdo (verjetno je najbolj oklica to turistično društvo) tudi uredil primerno tablo s kratkim opisom vseh zanimivosti (v več jezikih seveda). To bi bilo zelo potrebno — obenem pa nič manj primerno ureditev okolice, posebno npr. obokanega prostora pod nek-

danjim hodnikom iz graščine v cerkev. Ta prostor služi za smetišče, je brez strehe, obok razpada itd. V takem okolju tudi monumentalna freska sv. Krištofa pri obiskovalcih ne bo pustila najboljšega vtisa. Škoda, res!

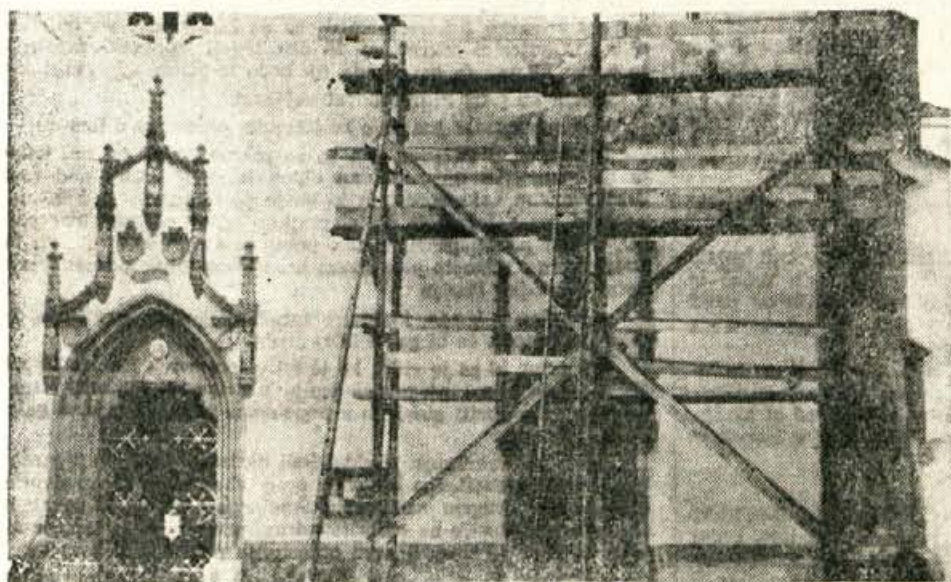
V Mošnjah (pri Podvinu) so restavratorji kranjskega Zavoda za spomeniško varstvo odkrili letos freske na zunanji zadnji steni prezbiterija. Te freske pa so znatno slabše ohranjene kot kompozicija sv. Krištofa v Radovljici. Zgoraj je Veronikin prt z upodobitvijo Kristusove glave, desno mati božja z Jezusom, na desni strani pa so figure uničene, vidni so le sledovi. Pod tem, ob zazidanem gotskem oknu, so figure — verjetno Evangelisti — v slikanih arhitekturnih nišah; te poslikave segajo naprej v okensko odprtino. Pod oknom pa je Kristus trpin z orodji trpljenja (Imago pietatis) in na levi Oljska gora. Vse te kompozicije so povezane s troposovnim barvnim ornamentom.

Nedvomno najbolj zanimiv pa je na mošenjski cerkvi napis v latinščini na južni steni ladje. Napis je iz prve polovice 17. stoletja in se glasi:

ERECTUM A^o 1654
SUP ANDREA NOVAČKH
PAROCHO MESNENSE

Napis pove, da je cerkev zgradil leta 1654 mošenjski župnik Andrej Novak. O njem pa smo iz farne kronike zvedeli, da je bil precej čuden mož: obtožen je bil čarovništva, ker ni hotel zvoniti proti toči, zato je takrat toča uničila vse pridelke. Zaradi tega nekaj časa v mošenjski cerkvi menda sploh niso smeli maševati.

A. Triler

Oder za restavratorska dela na freski sv. Krištofa v Radovljici — Foto Fr. Perdan

Priznanje šole Franca Marna v Vodica Poplačana prizadevnost učencev in šolnikov

V okviru zveznega tekmovanja za boljše delovanje šolskih kuhinj in prehrane šolskih otrok, ki ga je razpisal glavni odbor rdečega križa Jugoslavije je šola Franca Marna iz Vodice dosegla največ točk in s tem zaslužila prvo nagrado. Tekmovanje, na katerega so se prijavi po razpisu biltena RK, je trajalo celo leto. Med tem časom so pridno delali na

šolskem vrtu, kjer so pridelali zelenjavo in sadje za šolsko kuhinjo, skrbeli za to, da je čimveč otrok dobivalo kvalitetno malico in kosilo ter s čistočo in redom v kuhinji nabirali točke.

Prejšnji petek jim je sekretar glavnega odbora RK Jugoslavije prof. dr. Jovica Paternogić podelil priznanje v obliki prve nagrade v tem tekmovanju; nagrada znaša

300.000 starih din. Za ta denar bodo dopolnili opremo šolske kuhinje.

Na šoli tudi uspešno deluje krožek podmladkarjev rdečega križa. Poleti v juniju so sodelovali na pokrajinskem tekmovanju v Radkesburgu na Zgornjem Stajerskem. Med 18 ekipami so zasedli odlično četrto mesto in to med dijaki srednjih šol in univerzitetnimi študenti.

Sindikalne športne igre

Pretekli petek so se na športnem stadionu v Kranju na sindikalnih športnih igrah v malem nogometu pomerila moštva Centrala, Save, Iskre in Kovinskega podjetja. V ponedeljek pa se je začelo zaključno tekmovanje, v katerem so sodelovala moštva iz LIK, Kovinskega podjetja, Exoterm in Standarda.

REZULTATI: petek, 6. oktobra — Centra : Sava 0:6 (0:3), Iskra : Kovinsko podjetje 2:1 (2:0).

REZULTATI: ponedeljek, 9. oktobra — LIK : Kovinsko podjetje 2:1 (2:0), Exoterm : Standard 1:1 (0:0); po streljanju enajstmetrovk pa je Exoterm premagal Standard z 2:1.

VRSTNI RED: 5. Exoterm, 6. Standard, 7. Kovinsko podjetje, 8. LIK, 9. Central.

V soboto se bosta v zaključnem tekmovanju pomerili za tretje in četrto mesto moštvi Save in Tekstilindusa, za prvo in drugo mesto pa moštvi Iskre in Kovinarja.

V nekaj stavkih

● **ZALOG** — Prebivalci krajevne skupnosti Zalog pri Cerkljah so minulo nedeljo zaključili s praznovanjem krajevnega praznika. Vse dni praznovanja je bilo v Zalogu in v okoliških vaseh zelo živahno. Pred samim praznovanjem so uredili ceste in poti, ki so bile zelo slabe, lotili pa so se tudi obnove javne razsvetljave. Osrednja svečanost je bila v soboto pri Bolkovih hiši, kjer so odkrili spominsko ploščo padlemu komisarju Šlandrove brigade.

● **PREDOSLJE** — V Predosljah delavci te dni opravljajo zadnja dela pri adaptaciji starega šolskega poslopja. Preuredili so že vse notranje prostore, zamenjali okna in vrata, položili parket, uredili umivalnike, sanitarije in drugo. Sedaj dokončujejo fasado šole.

● **ZAVRŠNICA** — Z malo denarja, nekaj turističnega kredita in več volje je Teodor Papič, bivši zakupnik gostilne Zelenica na Selu, postavil na Poljanah v dolini Završnice novo brunarico. To je prva stavba ob umetnem jezeru; kakšen bo nadaljnji razvoj te lepe gorske doline, je odvisno od urbanističnega načrta, ki ga bo izdelal urbanistični inštitut v Ljubljani. V brunarici je tudi soba za prenočišče. Gostišče ima svoj lastni vodovod.

● **PŠENICNA POLICA** — Vaščani Pšenične Police so že pred leti zgradili lasten vodovod, ki so ga kasneje z obnovitvijo obdržali vse do leta 1963. Tedaj je njihov vodovod prevzelo komunalno podjetje Vodovod Kranj. Ker pa je v sedanjem zajetju vedno manj vode, vaščani želijo, da bi njihov vodovod priključili na glavno vodovodno omrežje, ki je oddaljeno le 250 metrov od sedanjega glavnega voda. O njihovi želji je razpravljala tudi svet krajevne skupnosti in sklenil, da jim bo po svojih močeh pomagal.

● **TRŽIČ** — Folklorna skupina DPD Svobode Tržič je po dveh mesecih spet začela delati. Nekateri stari člani, ki so gostovali v Franciji, so zaradi različnih obveznosti odstopili od skupine. Skupina v novi sestavi pod vodstvom Marjana Vodnova sedaj vadi elemente gorenjskih, prekmurskih, šumadijskih in šiptarskih narodnih plesov.

● **STOL** — Lepa nedelja je izvabila številne turiste v prirodo, kmetje pa na delo na polja. Poljska dela so namreč zaostala in so nekateri šele te dni kosili in pospravljali otavo. Od planinskih postojank nad 2000 metrov nadmorske višine je verjetno Prešernova koča na Stolu doživela največji obisk planincev in prijateljev planin. Med njimi je bilo opaziti veliko Ljubljancev in Korošcev iz zamejstva.

● **TRŽIČ** — V soboto in nedeljo so taborniki Severne meje Tržič organizirali zlet gorenjskih tabornikov. V soboto je bil pred osnovno šolo taborni ogenj in krajši kulturni program. Štiri ekipe tabornikov so se v nedeljo udeležile orientacijskega pohoda v smeri Križe—Kriška gora—Gozd—Golnik—Križe. Med pohodom so morali pismeno odgovarjati na vprašanja o zaščiti živali, kako se orientiramo, katera roža je značilna za Kriško goro in drugo. Zmagala je ekipa odreda tabornikov Severne meje Tržič pred ekipo Novih Gradiščarjev Ljubljana Šiška in ekipo tabornikov Kokrškega odreda Kranj.

● **JESENICE** — Na železniški postaji Jesenice so pretekli teden zabeležili padec prometa. V potniškem prometu so bili uklenjeni nekateri brzovlaki, ki so prevažali potnike na jadransko obalo in nazaj. V tovornem prometu pa je občutili zmanjšanje, ker še ni prispela v Bakar ladja rude za Linz, ker iz Grčije in Bolgarije ni več sadja, razen tega pa tudi železarna, zaradi skrčenega delovnega časa, prejema manj surovin.

● **ROVTE NAD BOHINJSKO BISTRICO** — Kmetijska zadruga pod Rovtami nad Bohinjsko Bistrico je pred leti z žico in lesenimi drogovi ogradila pašnik, kamor so kmetovalci lahko dali živino, da se je sama pasla. Ker pa te zgrade ni nihče popravil, je pričela razpadati, tako da ljudje odnašajo žico in jo uporabljajo za druge namene. Vaščani menijo da bi za obnovo ograje morala poskrbeti krajevna skupnost.

● **BLEJSKA DOBRAVA** — V nedeljo so se na Poljanah zbrali domači vsi člani krajevne organizacije ZB NOV Blejska Dobrava. S seboj so pripeljali tudi svoje in znance, tako da je bilo srečanje zares pristrčno. Odbor ZB NOV je priredil to srečanje zato, da se njegovi člani vsaj enkrat na leto srečajo in navežejo prijateljske stike, saj vse vežejo spomini na čase NOV. Odbor je povabil na to srečanje tudi članje krajevne skupnosti z Blejske Dobreve, saj je sodelovanje med obema vedno najboljše.

Potujte z nami

po pesnikovih stopinjah na Koroško

Gotovo bo prav, če tok naših kramljanj malo zasučemo in se ob današnjem našem zapisu pravzaprav nekoliko oddušimo: spregovorili bi radi o letošnji ponovitvi lankojenskega romana gorenjskih prešernoljubov po Kanalski dolini in Koroški.

OVČJA VES

Namen naše poti — pa tudi namen te pripovedi — je, znova obiskati vse one koroške kraje, ki so bili tako ali drugače v zvezi z našim Prešernom. Ali vsaj z njegovimi najbližjimi: bratom Jurijem, materjo Mino, rojeno Svetina, s sestrami Alenko, Katro in Jero ter starim stricem Antonom Muhovcem.

Naj ne bo kake zamere, če bomo spotoma še pokramljali o pesnikovih koroških prijateljih pa tudi o drugih kulturnih delavcih, ki so po raznih krajih te zdaj izgubljene slovenske deželice vihteli uma svitile meče. Seveda bo stekla beseda le o teh, katerih krajev se bo dotaknila naša pot.

Zdaj se sicer na taka potovanja res ne odpravljamo več s torbo čez rame in s popotnim lesom (palico) v rokah, kot je nekoč romal stari France Levstik — toda na pot se le urno podajmo! Le dva dneva sta nam na voljo za to celotno romanje po Prešernovih stopinjah.

V Trbižu, že zdavnaj odtujenem mestecu, nimamo kaj iskati, ker nismo na kakšni nakupovalni akciji. Le prijatelj Simona Prešerna povabimo, da prisede in nam razkaže lepote, zanimivosti in — bolečino Kanalske doline, ki je še pred petdesetimi leti etnično pripadala slovenstvu. Od 1. 1918 pa sta jo avstrijsko-italijanska in jugoslovansko-italijanska državna meja docela odtrgali od drugih Slovencev. Odtlej lahko govorimo le še o umirajočih rojakih, ki nas v brezpu kdajpakdaj pozdravljajo... Nehote so to izolacijo podprli naši umni železničarji, ki so trenutno res nerentabilno, progo od Jesenic do predtrbiške meje razdrli in prodali tirnice kot staro železo. Jutri ali pojutrišnjem pa bi utegnili biti ta proga krepka gospodarska vez med Jugoslavijo in slovenskimi kraji onstran mejnikov: s Kanalsko dolino in Beneško Slovenijo. A pustimo to jalovo premissljevanje in raje pohitimo iz Trbiža do Ovčje vasi v prelepi gorski dolinici Za jezerom, tik pod Višarji. Sluh nam takoj pove, da smo med nekdanjimi Korošci. Res, do leta 1918 je vsa Kanalska dolina prav do obmejnega Portafelja pripadala vojvodini Koroški, torej nekdanji Avstro-Ogrski. Odtlej pa je dolina del Italije in

Kanalski Slovenci zdaj dele svojo mračno narodnostno usodo z bližnjimi sosedi Beneškimi Slovenci...

JURIJ PREŠEREN

V Ovčji vasi (Italijani ji pravijo Valbruna, Nemci pa so jo preimenovali v Wolfsbach; so pač mislili na volkove ne na nedavno zajezersko ovčarijo!) je župnikoval pesnikov mlajši brat Jurij Prešeren (1805—1868). Tu je tudi pokopan. V cerkveni zid je vzidan njegov nagrobnik — s slovenskim napisom. (V zvezi s tem zapisom pa ne

je vdal pijači in celo obolet na umu. — Oči mu je zaprla sestra Lenka, ki mu je ostala zvesta strežnica do naslednjih ur.

Kakor bi radi o nesrečnem pesnikovem bratu govorili le dobro, tako ne smemo zamolčati sporočila Ane Jelovškove, matere pesnikovih otrok, ki se je v stiski obrnila nanj. Jurij pa jo je trdosrčno zavrnil in odgnal...

VAS PREŠERNOV

Mika nas sicer, da bi se sedajle z žičnico dvignili na staroslavne Višarje (1790 m), ki jih še vedno krasi freske našega slikarja Toneta Kralja — a že moramo hiteti v Ukve (italijansko: Ugovizza), najbolj slovensko vas v Kanalski dolini. Tu živi cela

vznemirjeno bito, ko sem zagledal nad pokojničnim imenom fotografijo na porcelanskem ovalu. To je podoba našega pesnika! Prav podoba je oni naši predstavi o pesnikovi vnanjosti, ki smo jo sprejeli z Goldensteinovo upodobitvijo. Lince mlade žene umrle v cvetu osemindvajsetih let, je res Prešernovo! Tako presenetljivo se ujema z opisi in upodobitvami pesnikovega obličja...

Iste mile oči, isti rahlo usločen nos, iste fine, stisnjene ustnice, isto lepo čelo, celo isti valoviti lasje...

JANJA MIKLAVČIČ

Popotnikom »po Prešernovih stopinjah«, bo še nekaj zanimivega padlo v oči: ko

Cas, rabelj hudi, nas že spet preganja! Iz Naborjeta nas vodi cesta mimo termalnega kopališča Lužic do Lipalje vasi (italijansko S. Leopoldo). To je poslednja slovenska vas, poslednja naša mrtva straža proti zapadu...

Kakega trdnega slovenstva pa tu ni več, le nagrobnik s slovenskimi napismi stoje še neomajno.

Morda ne bo napak, če se v Lipalji vasi spomnimo znane Kranjčanke Janje Miklavčičeve, slovenske pisateljice, ki je tu učiteljvala v letih 1882 — 1887. Miklavčičeva je zaslovela posebno kot prevajalka iz laščine: l. 1891 je izšel njen prevod »Sreca«, slovitiga dela Edmunda de Amicisa. Drugič je izšel ta vzgojni roman v Janjinem slovenskem prevodu l. 1929.

Ker ni daleč, stopimo še v danes popolnoma laški Pontafel (ital. Ponteba). Do tu je segala nekdanja avstro-ogrska monarhija. Le rečica Bela je tedaj ločila dve veliki državi, pravzaprav dva svetova: germanskega od romanskega. A meja je šla brezobzirno čez živo slovensko etnično telo: ločila je Beneške Slovence od koroških Kanalskih Slovencev.

Tako smo prišli do roba Kanalske doline. Nazajgrede nas čaka le še obisk stare slovenske vasi že blizu Trbiža; to so Zabnice (ital. Camporosso).

Tu je nekaj časa kaplanoval zaslužni koroški preroditelj, narodopisec in pesnik Matija Schneider (1784—1832). Bil je poleg Urbana Jarnika edini nekranjski čbeličar. V petem zvezku Kranjske Čbelice najdemo njegovo dobro in občutno pesem »Posrečnje«. Napisal je tudi romantično igro v treh aktih »Ulrih, grof Celjski«.

V Zabnicah pa je l. 1900 kaplanoval tudi znani naš pisatelj Ksaver Meško. Bil je hkrati tudi zakristan na Višarjah.

Zdaj nas čaka le še prehod iz Kanalske doline na Koroško. Pot ne bo naporna, Saj vodi ob Ziljici, ki teče mimo Trbiža na sever proti velikim Zili. — O tem delu poti pa prihodnjič!

Crtomir Zorec

Zgodovinsko društvo za Gorenjsko, ki organizira tudi letošnje potovanje »Po Prešernovih stopinjah na Koroškem«, nudi bralecem te rubrike možnost, da se udeležijo izleta. Ker je še nekaj prostih mest v avtobusu, se lahko prijavi za letošnji izlet še kak bralec naših rubrik. Potovanje bo izvedeno v soboto, 21. in v nedeljo 22. oktobra. Podrobnejše informacije lahko dobite na telefonski številki 21-898.

Starinska župna cerkev v Ukvah

smemo pozabiti na zahvalo, ki smo jo dolžni lani umrlemu ovčjeveškemu župniku, Beneškemu Slovencu Ivanu Guyonu. Na naše rahlo opozorilo se je takoj prijazno odzval in lično obnovil slovenski napis na Jurijevem nagrobniku.)

Pesnikov brat Jurij, tretji sin Simna in Mine, je bil pravzaprav pod nesrečno zvezdo rojen otrok. Že od rojstva mu je manjkala desna uhelj in zato ga ljubljanski škof Wolf ni hotel sprejeti v svoje bogoslovje. Moral je v celovško semenišče. In tako je bila njegova duhovniška pot vezana le na koroške kraje — do konca življenja...

Selil se je s fare na faro, sprva sam, kot kaplan. Pozneje, ko je bil že župnik, je romal z njim tudi mati Mina in sestri Urša in Lenka. Ubežale so od doma zaradi družinskih razprtij in naše zavetje pri župniku Juriju Prešernu. Take so bile travi onih časov...

Ovčja ves je bila Jurijeva zadnja postaja. Semkaj, v to nezahtevno faro, je bil poslan pravzaprav že kot bolnik. Bil je sicer Jurij kot duhovnik spočetka kar vzornega vedenja, potem pa se

vrsta ljudi, ki nosijo ponosen priimek Prešeren. Zato bi z vso pravico smeli reči, da so Ukve pravzaprav vas Prešernovi! Saj je rodbinsko ime Prešernovo tu bolj pogosto kot v kateremkoli slovenskem kraju.

Utrne se nam kar nehote misel: ali ni pesnikov rod imel tu svoj davni izvir? Prav tu, v slovenskih Ukvah, kjer še dandanašnji živi toliko Prešernov — dosti več kot v Lescah in Radovljici! (Ni dolgo tega, ko mi je prijatelj V. S., daljni pesnikov sorodnik mojo plaho domnevo odločno potrdil, češ, da je bilo to v njegovem rodu že zdavnaj znano!)

Se ena opora tej gotovo drzni domnevi: ko sem stopal med gomilami na uškem (vaščani Ukev sami sebi pravijo Ukci, torej je pridevnik: uški?) pokopališču in znova in znova prebral na kamnih in križih priimek Prešeren, se mi je oko ujelo na nagrobniku Reze Prešernove. Srce mi je jelo

se bodo v Ukvah rokovali z mnogimi domačimi Prešerni, gotovo ne bodo mogli prezreti njihovih sivomodrih oči in rahlousločenih orlovskih nosov. To pa sta bili tudi značilnosti pesnikove glave.

Se bi se radi pomudili med zavednimi Ukci a moramo na daljno pot po Kanalski dolini. Najprej se ustavimo v Naborjetu (italijansko: Malborghetto). Tu nas bolj kot nekdanje bitke med Francozi in Avstrijci zanima droben prešernovski podatek: pokojni prvi naš in doslej najveljavnejši prešernoslovec doktor France Kidrič je zapisal, da je še leta 1889 imel naborjetski župnik Lobe pesnikov servis za kavo. Očitno je, da je vsaj del bratove zapuščine prevzel Jurij. Ko pa je v bližnji Ovčji vasi umrl, je prišla njegova lastnina po tej ali oni poti v sosednje naborjetsko župnišče.

Po Prešernovih stopinjah

Umrli je Franc Škrlič

Po dolgi in hudi bolezni je v noči od nedelje na ponedeljek umrl v 64. letu starosti Franc Škrlič z Jesenic. Škrlič se je že 1925. leta pojavil v jesenjskem kulturnem življenju; v delu in življenju, ki je bilo vse do smrti posvečeno delavskemu gibanju in njegovi kulturni rasti. Od 1925. do 1933. leta je bil režiser dramskega odseka Svobode na Jesenicah. Leta 1936 je bil predsednik Saveza metalških radniškov Jugoslavije. Bil je član načelnika Jugoslavije Jesenice in več let član upravnega odbora Saveza metalških radniškov Jugoslavije. Bil je član načelnika splošne gospodarske in konzumne zadruga ter član odbora Bratovske skladnice, član nadzorstva hranilnice in posojilnice za Jesenice in okolico. Delal je aktivno v vseh delavskih organizacijah, ki so delovale v delavskem domu na Jesenicah. Po osvoboditvi je delal v številnih kulturnih društvih. Bil je predsednik kulturne organizacije Jesenice, predsednik mestnega ljudskega odbora in predsednik sindikalne podružnice Jesenice, član upravnega odbora Svoboda Jesenice ter občinskega in okrajnega odbora in predsedstva Zveze Svobod Slovenije v Ljubljani.

Otroška nepredvidnost

Huda prometna nesreča je bila v ponedeljek, 9. 10., ob 11.20 v Prešernovi ulici v Kranju. Motorist Jože Sinkovič je vozil s Titovega trga proti Prešernovi ulici, ko mu je nenadoma izven prehoda za pešce stekel pred motorno kolo sedemletni Stane Nadižar. Pri nesreči je bil otrok hudo ranjen.

Izsledili pobeglega voznika

Organi stalne službe UJV Kranj so izsledili pobeglega voznika, ki je 3. 10. 1967 ob 19.10 v križišču cest JLA in Staneta Zagarja povzročil lažjo prometno nesrečo. Voznik Viktor Trilar je peljal z Zastavo 1300 LJ-213-63 po cesti Staneta Zagarja in v križišču izsiljeval prednost pred osebnim avtomobilom KR-110-08, ki ga je vozila Milena Frelj iz Tržiča — kandidat za voznika in z desnim prednjim blatnikom trčil v desna vrata. Voznik zastave je po trčenju odpeljal naprej. Na mestu nesreče je ostala okrasna letev in več drobcev laka sive barve. Stalna služba je po teh znakih voznika izsledila v šestih dneh. Materialne škode na vozilu je 2500 N din.

Smrt pod kolesi vlaka

V petek, 6. 10. 1967, ob 12. uri je Jože Lukan, upokojenec v vinjenem stanju s kolesom prečkal železniško progo pri Starem dvoru. V istem trenutku je pripeljal brzi vlak in ga povozil do smrti.

Padel v apno jamo

Pri gašenju apna se je hudo opeknel Anton Skumavec, rojen 1939 iz Sr. Dobrave. Nesreča se je pripetila v četrtek, 5. 10., okoli 21. ure, ko je v temi in v vinjenem stanju pomagal sosedu gasiti apno. Pri padcu v jamo je dobil hude opekline in so ga odpeljali v jeseniško bolnišnico.

Nesreča mopedista

Ob občestnem znamenju na cesti Škofja Loka—Ljubljana se je pripetila huda nesreča v soboto ponoči. Mopedist Janez Bobnar, rojen 1939, je vozil iz Škofje Loke proti Ljubljani. Nenadoma je zavozil s ceste na travnik in se po devetih metrih vožnje zaletel v znamenje, ki stoji le 70 cm od ceste. Hudo ranjenega so našli šele zjutraj po peti uri. Ponesrečenec je v ljubljanski bolnišnici v kritičnem stanju.

Mopedist podrl kolesarko

Huda prometna nesreča se je pripetila 2. 10. ob 19. uri na cesti IV. reda v vasi Bukovica. Učenka osnovne šole Vera Vilfan, rojena 1953, se je s kolesom peljala iz smeri Strnice. Pred ocepom za Pozirno je mopedist Jože Solar, rojen 1936, zavozil z desne strani na levo in pri tem podrl kolesarko. Vera Vilfan se zaradi hudih ran zdravi v splošni bolnišnici v Ljubljani.

Avtomobil v škarjah

V nedeljo, 8. 10. ob 13.20 se je na cesti I. reda I/a v Podkuzah pri Martuljku pripetila lažja prometna nesreča. Voznik fiata 750 LJ-305-95 Matevski Boris, rojen 1921, je vozil iz smeri Jesenice proti Kranju. V blagem levem ovinku je prehitel mopedista. Takrat pa je nasproti pripeljal tovornjak. Avtomobil je prišel v škarje in se pri tem oplazil ob tovornem avtomobilu. Na avtomobilu je škoda za 800 N din.

Krmilo je odpovedalo

Pred hotelom Belcijan v Planini pod Golico je vozniku Antonu Križiču, rojenemu 1928, v avtomobilu KR-51-96 nenadoma odpovedalo krmilo, tako da se je vozilo zaletelo v oporni zid na levi strani ceste. Sopotnik je bil pri tem laže ranjen. Škode je za 1500 N din.

Kaj bo z žičnico na Stražo

Še pred dnevi je bilo odprto vprašanje majhne turistične žičnice na Stražo na Bledu. Poleti je naprava smela obratovati izjemoma. Prilicno je že dotrajana in potrebna nujne obnove. Izjemno dovoljenje poteče 30. oktobra. Kaj bo čez zimo s to edino turistično napravo, ki precej pripomore k poživitvi turističnega prometa?

Na eni izmed zadnjih sej upravnega odbora turističnega društva na Bledu, ki so se je udeležili tudi predstavniki nekaterih gostinskih gospodarskih organizacij, TZS in Gorenjske turistične zveze, so si bili edini, da je žičnica na Stražo potrebna, še zlasti, ker v zimski sezoni predstavlja enega izmed glavnih turistično-športnih objektov. Res je žičnica na Stražo majhna, vendar za Bled velikega pomena. Se večjo vlogo bo pridobila, ko bodo zgrajeni nekateri novi hoteli ter obnovljene Toplice in Krim. Trenutno so na Bledu v teku dela za skoraj 4 milijarde S din. Toda kljub tako obsežnim investicijam in že razpoložljivim prenočitvenim zmogljivostim imajo gostinci za žičnico zelo slab posluh.

Obnoveitev bo veljala le okrog 80.000 N din. Projekti so pripravljeni in z deli bodo kmalu začeli, če se ne bo kaj

zataknilo. Tako so se dogovorili na sestanku na občinski skupščini v Radovljici, ki bo zagotovila ustrezno posojilo in prevzela zagotovilo, da bo vsako morebitno izgubo, ki bi nastala z obratovanjem žičnice, krila skupščina. Z žičnico upravlja komunalno podjetje Bled, ki pa zanjo ne kaže dosti zanimanja.

Pri vsem tem pa je zlasti zanimivo to, da gostinski in turistični delavci na Bledu čutijo potrebo po tovrstni na, pravi in morda tudi po drugih, da pa bi samoiniciativno in tudi z materialno podporo reševali taka vprašanja, to pa ne. Kot da je nekdo tretji dolžan reševati vse druge probleme Bleda. J. P.

Osvežila vas bo samo kava
Loka
Škofja Loka

Izredno znižane cene zimski konfekciji

Na zalogi imamo žensko in moško konfekcijo, pletenine, perilo, usnjeno konfekcijo, bunde itd.

Dajemo tudi na **POTROŠNIŠKI KREDIT** in ga odobrimo v naši trgovini brez porokov.

Trgovina Obrtnik Kranj
Koroška 14

Zahvala

Ob bridki izgubi dragega očeta, strica in brata

Martina Baraca
upokojenega gradbenega tehnlka

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so nam izrekli sožalje in ga spremili na zadnji poti. Posebno zahvalo smo dolžni družini Semrov, g. Kljuni in vsem dobrim sosedom, ter organizaciji ZB Podbrezje, ki so nam v težkih trenutkih stali ob strani.

Zalujoči: hčerka Anica, družina Razpet, ter nečaka dr. Ivo in Mate Barac

Podbrezje, Crikvenica 1. oktobra 1967

Zahvala

Ob boleči izgubi naše predrage žene, mamice, hčerke, snahe in sestre

Marije Jezeršek
rojene Jelovčan

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so nam v teh težkih dneh lajšali neizmerno bol in jo spremili k zadnjemu počitku, ter darovali vence in cvetje. Posebno se zahvaljujemo kolektivu Termike, godbi na pihala iz Šk. Loke, sosedom, sodelavcem, znancom in prijateljem. Posebna zahvala sind. podružnici Termika za poslovilne besede ob odprtem grobu. Vsem še enkrat hvala.

Zalujoči: mož Jože, hčerka Vidka, sinček Silvo, mama, ata, brat, t-šča in ostalo sorodstvo.

Škofja Loka, 4. oktobra 1967

Radio

Poročila poslušajte vsak dan ob 5., 6., 7., 8., 10., 12., 13., 15., 17., 22., 23. in 24. uri ter radijski dnevnik ob 19.30 uri. Ob nedeljah pa ob 6.05, 7., 9., 12., 13., 15., 17., 22., 23. in 24. uri ter radijski dnevnik ob 19.30 uri.

SREDA — 11. oktobra

8.05 Glasbena matineja — 8.55 Pisan svet pravljic in zgodb — 9.10 Deset let otroškega zbora RTV Ljubljana — 9.25 Pesmi in plesi jugoslovanskih narodov — 10.15 Majhni recitali domačih solistov — 10.45 Človek in zdravje — 10.55 Glasbena medigra — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 11.20 Od popevke do popevke — 12.10 Moskovski komorni orkester pod vodstvom Rudolfa Baršaja — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Čez hrib in

dol — 13.30 Priporočajo vam — 14.05 Na sprehodu z zabavnimi melodijami — 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — 14.55 Kreditna banka in hranilnica — Ljubljana — 15.20 Glasbeni intermezzo — 15.40 Drobni odlomki iz Aide — 16.00 Vsak dan za vas — 17.05 Mladina sebi in vam — 18.00 Aktualnosti doma in v svetu — 18.15 Ogrlica operetnih napevov — 18.45 Naš razgovor — 19.05 Glasbene razglednice — 20.00 Lahko noč, otroci — 20.10 Pesem o zemlji za soliste in orkester —

21.20 Melodije z godali in solisti — 22.10 Za ljubitelje jazza — 22.50 Literarni nočno — 23.05 Radi ste ga poslušali

CETRTEK — 12. oktobra

8.05 Glasbena matineja — 8.55 Radijska šola za višjo stopnjo — 9.25 Le Cid — baletna suita — 9.45 Glasbena pravljica — 10.15 Minute z našimi solisti v slovenskih operah — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 11.20 Melodije iz filmov in glasbenih revij — 12.10 Juanito Valderrama poje španske pesmice — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Slovenske narodne — 13.30 Priporočajo vam — 14.05 Parada zabavnih zvokov — 15.20 Glasbeni intermezzo — 15.40 Narodne pesmi iz Furlanije — 16.00 Vsak dan za vas — 17.05 Cetrtek simfonični koncert — 18.00 Aktualnosti doma in

v svetu — 18.15 Turistična oddaja — 19.05 Glasbene razglednice — 20.00 Lahko noč, otroci — 20.10 Cetrtek večer domačih pesmi in napevov — 21.00 Literarni večer — 21.40 Glasbeni nočno — 22.10 Večer ansambelske glasbe — 23.05 Nočni mozaik jazza

PETEK — 13. oktobra

8.05 Operna matineja — 8.55 Pionirski tednik — 9.25 Polke in valčki Johanna Straussa — 10.15 Petnajst minut pri skladatelju Gajmiru Kreku — 10.35 Naš podlistek — 10.55 Glasbena medigra — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 11.20 Dopoldne z velikimi zabavnimi in plesnimi orkestri — 12.10 Pesem planin — simfonična pesnitev — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Igrajo kmečke godbe — 13.30 Priporočajo vam — 14.05 Coctail

plesnih melodij — 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — 14.55 Kreditna banka in hranilnica Ljubljana — 15.20 Napotki za turiste — 15.25 Glasbeni intermezzo — 15.40 Zabavni zvoki — 16.00 Vsak dan za vas — 17.05 Koncert po željah poslušalcev — 18.00 Aktualnosti doma in v svetu — 18.15 Zvočni razgledi po zabavni glasbi — 18.45 Kulturni glasbo — 19.05 Glasbene razglednice — 20.00 Lahko noč, otroci — 20.10 Vokalni ansambel »The Primavera Singers« iz New Yorka poje madrigale — 20.30 Raymond Lefevre in njegov veliki zabavni orkester — 20.45 Dobimo se ob isti uri — 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih — 22.10 Iz opusov Igorja Stravinskega in Paula Hindemitha — 23.05 Literarni nočno — 23.15 Cha cha in samba s Plesnim orkestrom RTV Ljubljana

Televizija

SREDA — 11. oktobra

14.55 Nogomet Leviski: Milan IV, 15.45 Propagandna oddaja, 16.00 Nadaljevanje prenosa iz Sofije (RTV Beograd) — 17.00 Poročila, 17.05 Glodalček Miško (RTV Zagreb) — 17.35 Popotovanje po Aziji, 17.55 TV obzornik (RTV Ljubljana) — 18.15 Združenje radevednežev (RTV Zagreb) — 19.00 20 milijonov — reportaža (RTV Beograd) — 19.30 Dežela brez kruha (RTV Ljubljana) — 20.00 TV dnevnik (RTV Beograd) — 20.30 Cik cak, 20.40 Potujem, potuješ, 21.35 Greh-film, 21.40 Srce-znanost, 22.50 Zadnja poročila (RTV Ljubljana) **Drugi spored:** 17.55 Včeraj, danes, jutri, 18.15 Spored JRT (RTV Zagreb) — 19.30 TV pošta (RTV Beograd) — 19.54 Lahko noč, otroci (RTV Zagreb) — 20.00 TV dnevnik (RTV Beograd) — 21.00 Spored italijanske TV — **Ostale oddaje:** 17.25 Poljudno znanstveni film (RTV Beograd) — 20.30 Propagandna oddaja (RTV Zagreb) — 20.40 Pizrenska svadba (RTV Beograd) — 21.35 Ustvarjalec in njegov delo (RTV Zagreb) — 21.55 Biseri glasbene literature (RTV Skopje) — 22.10 V korak s časom (RTV Beograd) — 22.25 Informativna oddaja (RTV Zagreb)

CETRTEK — 12. oktobra

9.40 TV v šoli, 10.35 Angleščina (RTV Zagreb) — 11.00 Angleščina (RTV Beograd) — 14.50 TV v šoli, 15.45 Angleščina (RTV Zagreb) — 16.10

Osnove splošne izobrazbe (RTV Beograd) — 17.05 Poročila (RTV Ljubljana) — 17.10 Tik tak, 17.25 Pionirski TV studio, 17.55 TV obzornik, 18.15 Po sledih napredka, 18.35 Jesenski intermezzo z Jožetom Privškom (RTV Ljubljana) — 19.00 Dežurna ulica (RTV Beograd) — 19.40 TV prospekt (RTV Zagreb) — 19.54 Propagandna medigra (RTV Ljubljana) — 20.00 TV dnevnik 20.30 Aktualni razgovori (RTV Beograd) — 21.10 Cik cak (RTV Ljubljana) 21.20 Ko je meč krojil pravico (RTV Zagreb) — **Drugi spored:** 17.55 Včeraj, danes, jutri, 18.15 Mladinska tribuna, 18.35 Spored JRT (RTV Zagreb) — 19.54 Lahko noč, otroci (RTV Skopje) — 20.00 TV dnevnik (RTV Beograd) — 20.00 Spored italijanske TV — **Ostale oddaje:** 17.05 Poročila (RTV Skopje) — 21.10 Propagandna oddaja, 22.30 Včeraj, danes, jutri (RTV Zagreb)

PETEK — 13. oktobra

9.40 TV v šoli (RTV Zagreb) — 11.00 Osnove splošne izobrazbe (RTV Beograd) — 14.50 TV v šoli (RTV Zagreb) — 16.10 Osnove splošne izobrazbe 17.25 Poročila, 17.30 Očkovo popoldne (RTV Beograd) — 17.55 TV obzornik, 18.15 Zaplešite z nami, 18.45 Philadelfijski pihalni kvintet, 19.00 Hotenja mladih, 19.35 Cik cak, 19.40 Auschwitz danes, (RTV Ljubljana) — 20.00 TV dnevnik (RTV Beograd) — 20.30 Cik cak, 20.40 Prvi učitelj — film, 22.30 Zadnja poročila (RTV Ljubljana) — **Drugi spored:** 17.55 Včeraj, danes, jutri, 18.15 Spored JRT, 19.00 Panorama (RTV Zagreb) — 19.54 Lahko noč, otroci, 20.00 TV dnevnik (RTV Beograd) — 20.00 Spored italijanske TV — **Ostale oddaje:** 20.30 Propagandna oddaja, 20.40 Colovečerni film, 22.10 Informativna oddaja (RTV Zagreb)

Kino

Jesenice RADIO

11. oktobra amer. angl. film GORA POGUBLJENIH

12. oktobra amer. barv. CS film NEPOMIRLJIVI

13. oktobra angl. franc. film VESELI MUSKETIR

Jesenice PLAVZ

11. oktobra amer. barv. CS film NEPOMIRLJIVI

12. oktobra francoski film MOSKO-ZENSKI SPOL

13. oktobra francoski film MOSKO-ZENSKI SPOL

Kranj CENTER

11. oktobra amer. barv. VV film VESELA DEKLETA ob 16., 18. in 20. uri

Kranj STORZIC

11. oktobra amer. barv. CS film HATARI ob 16. in 19. uri

Škofja Loka SORA

11. oktobra amer. barv. CS film MOJE PESMI, MOJE SANJE ob 17. in 20. uri

12. oktobra francoski film CILJ 500 MILIJONOV ob 20. uri

13. oktobra francoski film CILJ 500 MILIJONOV ob 18. in 20. uri

Kamnik DOM

11. oktobra italij. film SANJAVE ZVEZDE VELIKEGA VOZA ob 20. uri

12. oktobra ital. film SANJAVE ZVEZDE VELIKEGA VOZA ob 17.15 in 20. uri

TOMOS

Tomos prodaja svoje izdelke tudi na kredit

Kreditna banka v Kopru je omogočila Tovarni motornih vozil TOMOS Koper, da je v svojih trgovinah v Kopru in v Ljubljani začela prodajati nekatere izdelke tudi na potrošniški kredit.

V TOMOSOVIH trgovinah v Kopru in v Ljubljani si torej interesenti brez posebnih formalnosti in brez porokov lahko nabavijo na kredit, ki ga je treba odplačati v dveh letih, priljubljene TOMOSOVE mopede, colibri, krmne motorje LAMO in motorne črpalke.

Vse formalnosti za najetje kredita lahko opravite in uredite kar v omenjenih trgovinah. Treba je le vplačati obvezno zavarovanje kredita in predložiti izpolnjene in od delovne organizacije potrjene ustrezne obrazce.

Podrobnejše informacije lahko dobite v TOMOSOVIH trgovinah v Kopru, Nazorjev trg 5, telefon 21-523 in v Ljubljani, Dalmatinova 4, telefon 310-071.

Tovarna TOMOS je torej s prodajo na kredit omogočila tudi interesentom s manjšimi osebnimi dohodki ugoden nakup svojih izdelkov, čeprav za zdaj le v omejenih količinah.

Prodaj

Prodaj KONJA, 4 in pol leta starega, SLAMOREZNIČO s puhalnikom. Voglje 85, Senčur 4873

Prodaj POLSTEDILNIK gorenje. Naslov v oglasnem oddelku 4874

V Škofji Loki prodaj leseno BARAKO iz obžaganega lesa (4 x 3 m) in ostali gradbeni MATERIAL. Naslov v oglasnem oddelku 4875

Prodaj traktorski dvo-brazdni OBRACALNIK (ročna hidravlika) in srednje veliko SLAMOREZNIČO s puhalnikom. Perič, Medvode 69 4876

Ugodno prodaj večjo količino APNA v vrečah in železne STOPNICE. Mihelič, Golnik 25 4877

Prodaj VW KOMBI. Kranj, Staretova 14 4878

**KADAR VOZIS,
NE BERI!
KADAR BERES, BERI
PAVLIHO!**

Prodaj dve zazidljivi PAR-CELLI, voda in elektrika na mestu. Vprašati pri gostilni Jurček, Kovor — Križje 4879

Prodaj nov MOPED ali menjam za starejšega. Tene-tišče 12, Golnik 4880

Prodaj KRAVO s tretjim teletom. Britof 44, Kranj 4881

Prodaj 6 PRASICOV, 6 tednov starih. Zg. Brnik 67, Cerklje 4882

Prodaj 5 PRASICOV, 6 tednov starih. Zg. Brnik 74, Cerklje 4883

Prodaj karamboliran AVTO fiat 1300. Oglej v soboto od 8. — 12. ure. Britof 113, Kranj 4884

Prodaj KRAVO s teletom. Povšin, Selo 22, Bled 4885
Nedograjeno dvostanovanjsko HIŠO (pritličje skoraj vseljivo) zamenjam za enostanovanjsko, lahko je tudi stara. Kdor mi pa odstopi stanovanje, mu jo tudi prodaj. Vprašati pri Spelič, Begunje 4886

Prodaj HRUSKE moštari-cc. Bašelj 5, Preddvor 4887

**ZREBANJE srečk loterije
Gasilske zveze Slovenije,
ki je bilo predvideno za
7. oktobra, bo 27. oktobra
1967.**

Prodaj VOLICKA, 280 kg težkega in male PRASICKE. Mišace 11, pri Otočah 4888

Prodaj malo rabljen tobi STEDILNIK na drva in nov ŠOTOR blazino. Marica Kastelec, Selo pri Zirovnici 4889

Prodaj zastava 750 in PRALNI STROJ ribar. Černe, Kranj, Skalica 9/a 4895

Poceni prodaj rabljen kombiniran OTROSKI VOZICEK jadran in STAJICO. Colnar, Kranj, Mrakova 1, telefon 22-793 4896

Ugodno prodaj zastava 600 D, Kuralt, Gradnikova 4, tel. 21-530 ali 22-171 Kranj 4893

Rabljeno strešno OPEKO folc prodaj. Poizve se v gostilni Bohinc, Milje, Senčur 4894

Kupim

Kupim takoj trosobno komfortno STANOVANJE v Kranju. Ponudbe poslati pod »Plačljivo takoj« 4846

Ostalo

GARAZO v bližini Vodovodnega stolpa vzamem v najem. Lahko tudi samo čez zimo. Colnar, Kranj, Mrakova 1, telefon 22-793 4897

Zelite povsem NEMOTENO praznovati obletnico mature, fantovščino ali kako drugo slavlje. Imeniten prostor za to je VITESKA DVORANA s staro kuhinjo v Gorenjskem muzeju v Kranju. Organizacijo in gostinske storitve nudi HOTEL EUROPA KRANJ.

ROLETE — LESENE, plastične, platnene, struženje in lakiranje PARKETA naročite pri SPILERJU Lojzetu, Radovljica, Gradnikova 9, telefon 70-046 4857

KMETOVALCA, ki je kupil meseca julija v Pšati pri Domžalah motorni »šrotar« SAMIX in ga odpeljal na prikolici osebnega avtomobila, prosim, da mi pošlje svoj naslov, ker imam nekompletne istega modela — dam nagrado. Kavčič Franc, Sp. Pirniče 32, Medvode 4890

Vsako soboto od 19. do 23. ure ples za mladino v plesni šoli, vhod nasproti avtobusne postaje, v nedeljah pa od 16. do 20. ure v delavskem domu, vhod 6.

Plesni tečaji za začetnike vsako nedeljo od 9.—12. ure. Prijave še sprejemamo! Ugodna prilika za tiste dijake, ki se med tednom vračajo iz šole pozno zvečer oziroma za vse tiste, ki nimajo časa obiskovati naših tečajev ob delavnikih.

Obvestilo**borkam in borcem škofjeloškega odreda**

Na pobudo sekretariata Zveze združenj borcev NOV SRS, občinskega odbora Škofja Loka, je formiran odbor za podlitev domicila enoti škofjeloškega odreda in posebna komisija za pisanje zgodovine te enote. Komisija je sprejela nalogo, da knjigo zgodovine škofjeloškega odreda napravi do julija meseca 1968. leta. Ker pa komisiji primanjkuje gradiva, se obrača za pomoč in prispevek k zbiranju gradiva in zgodovinskega materiala, vsem nekdanjim borkam in borcem.

— Da bi knjiga resnično predstavljala zgodovinsko delo in življenje vseh borcev, želimo zbrati čimveč opisov junaških dejanj posameznih borcev in raznih drugih doživljajev, kakor tudi opise krajev, politične in kulturne vzgoje, preskrbe, mobilizacije, sodelovanje s prebivalstvom itd.

— Komisiji bodo dobro prišli tudi podatki o sestavi in oborožitvi enot, imena in priimki ranjenih in padlih borcev, fotografije in drugi dokumenti zgodovinske vrednosti.

Ko bo knjiga končana, jo bodo prejeli v darilo vsi nekdanji borci, ki nam bodo pomagali s svojimi prispevki in ki se bodo pravočasno prijavili.

Da bi se komisija lahko čimprej lotila dela, prosimo, da nam podatke pošljete čimprej, najkasneje pa do 30. januarja 1968. leta. Podatke pošiljajte na naslov: Zveza združenj borcev NOV SRS, občinski odbor Škofja Loka. Naslove pa nam lahko posredujete tudi na telefon 85-493.

Odbor borcev škofjeloškega odreda

Walter Winkler

- Ženske in moške obleke
- Perilo — najmodernejše blago
- Vedno ugodne ponudbe

**Trgovina s tekstilom
za vsakogar**

- Otroške obleke
- Že en sam obisk se vam splača

Graz, Annenstrasse 13
Knittelfeld, Herrengasse 16
Judenburg, Hauptplatz 16
Klagenfurt, Getreidegasse 1

DOMŽALSKI

oktobrski
SEJEM

1967

od 7. do 15. X.

- razprodaja
- ugoden nakup

- novi vzorci
- znižane cene

GLAS

SPORT

Velik uspeh Štefančiča v ČSSR

Pogovor s trenerjem kranjskih skakalcev Dejanom Šinkom

Kranj, 10. oktobra — Danes so se vrnil s petdnevnih priprav smučarski skakalci Triglava, ki so trenirali na 60-metrski skakalnici v Rožnovu v ČSSR na lastne stroške. Na treningu so bili Ivo Konec, Janez Gorjanc, Janez Gros in Janez Bukovnik. V nedeljo pa so nastopili na prvi mednarodni tekmi v novi sezoni, kjer so nastopili tudi vsi najboljši skakalci iz ČSSR, Poljske in Jugoslavije. Ob povratku s treninga nam je trener kranjskih skakalcev Dejan Šink dejal:

»Naši mladi skakalci so na prvi letošnji mednarodni tekmi v tujini dosegli zelo lep uspeh. Predvsem je treba

počastiti Kranjčana Petra Štefančiča, ki se je v konkurencah 78 skakalcev uvrstil na odlično 4. mesto. Ta mladi skakalec je v nedeljo skakal zelo lepo in daleč ter bi se lahko še bolje uvrstil, če ne bi pri drugem skoku nekoliko zamudil odziv. Odlični pa je bil tudi Jeseničan Stanek Smolej, ki je bil 11. Drugi Kranjčan Marjan Mesec pa se je uvrstil na 27. mesto, Branko Dolhar iz Ljubljane pa je s skokom 65 metrov postavil nov rekord skakalnice v Rožnovu.«

● Kako so se uvrstili ostali Kranjčani?

»Ker smo trenirali le tri dni, so bili ostali tekmovalci Triglava po dolžinah nekoliko krajši in so se zaradi tega uvrstili v sredino, kar je tudi nedvomno lep uspeh.«

● Kako ocenjujete v splošnem nastop jugoslovanskih skakalcev?

»V primerjavi z lanskim letom so vsi v kvaliteti napredovali ter so se zlasti po dolžinah povsem približali Poljakom in Čehom, saj je bil npr. Štefančič po dolžinah povsem enak zmagovalcu Raški (ČSSR).«

Peter Štefančič

Gorenjska rokometna liga
Derbi za Radovljico

Najvažnejša tekma nedeljskega kola je bila odigrana v Kranjski gori. Ekipa Radovljice je s tesnim, a zasluženim rezultatom premagala domačo ekipo in je tako edina neporažena ekipa v letošnjem prvenstvu. Presenečenje je pripravila Zabnica, ki je zmagala v Škofji Loki. Visoko zmago so dosegle Jesenice nad ekipo Krvavca. Mlada ekipa Kranja je nepričakovano zelo dobro zaigrala — Kamniku in domači ekipi pobrala ves izkupiček.

Rezultati: Kranjska gora : Zabnica 9:10 (4:7), Škofja Loka : Zabnica 13:25 (6:9), Selca : Križe B 21:12 (14:9), Jesenice : Krvavec 24:12 (11:7), Kamnik : Kranj B 18:22 (6:14).	Zabnica 6 2 0 4 103:105 4
Jesenice 6 2 0 4 94:104 4	Kamnik 6 2 0 4 91:116 4
Križe B 6 1 1 4 75: 98 3	Krvavec 6 1 0 5 66:111 2
V nedeljo se bodo srečali na igriščih prvoimenovanih moštev naslednji pari: Radovljica : Škofja Loka, Kranj B : Kranjska gora, Krvavec : Kamnik, Križe B: Jesenice, Zabnica : Selca.	
Lestvica:	P. Didič
Radovljica 6 6 0 0 118: 77 12	
Šk. Loka 6 4 1 1 108: 84 9	
Kranj. gora 6 4 1 1 93: 78 9	
Kranj B 6 3 1 2 87: 75 7	
Selca 6 3 0 3 71: 58 6	

Klubski miting

V minulih dneh so imeli kranjski atleti dva manjša klubska mitinga. Najpomembnejši rezultat je dosegel Jože Satler, ki je sunil okroglo 15,23 m; s tem je za 40 cm popravil gorenjski rekord za člane.

Zmagovalci v posameznih disciplinah — člani — 60 m: Pajk 7,2, palica: Konec in F. Fister 360, krogla: Satler 15,23; mladinci — palica: Krumpak 320, krogla (6 kg): Pristov 11,98; mladinke — 60 m: Osovnikar 8,3, 100 m: Osovnikar 13,0. — mk

Peternej
v JLA

Pred dnevi je odšel na služenje vojaškega roka v JLA dolgoletni trener kranjskih plavalcev Franc Peternej. V novi sezoni bo namesto njega treniral moško ekipo plavalec Triglava Franc Rebolj, ki se je pred kratkim vrnil iz Splita, kjer je služil vojaški rok v športni četi. V JLA pa je odšel tudi najstarejši plavec in vaterpolist Triglava Franc Nadižar. P. D.

Pokal za
najboljšega

Znana pariška revija Paris Match bo za najboljšega tekmovalca na svetovnem prvenstvu v moto-crossu, ki bo drugo leto (30. junija) na Ljubelju za kategorijo do 250 ccm, poklonila lep pokal. Pokal je organizatorju izročil bivši interniranec podružnice Mat-hausna na Ljubelju Francois Chaffin, sedanji so-delavec te pariške revije. — dh

Osnovnošolsko atletsko prvenstvo občine
Kranj

Uspelo prvenstvo

120 pionirjev in pionirk iz sedmih šol kranjske občine je v soboto sodelovalo na letošnjem občinskem prvenstvu osnovnih šol v atletiki, ki je bilo v Kranju. Zanimive borbe mladih atletov in atletinj so prinesle največ uspeha predstavnikom osnovne šole Lucijan Seljak in tekmovalkam šole Simon Jenko. Pri pionirkah je dosegla najboljši rezultat Nada Klemenc v teku na 60 m (8,2), pri pionirjih pa Darko Zebec na 400 m (57,9) medtem ko sta dve prvi mesta osvojila Saša Vidovič in B. Strnad.

Preberite
mimogrede

NOGOMET — SNL: Nova Gorica : Triglav 1:1 (1:0). Po šestem kolu je Triglav na 8. mestu. V ZCNL pa je Kamnik premagal Litijo s 6:1 (2:0) ter je po nedeljskem kolu na 9. mestu.

ROKOMET — V Slovenski ligi so gorenjski predstavniki pobrali spet skromen izkupiček. Rezultati: moški — Piran : Tržič 20:12 (10:3), ženske : Steklar : Kranj 14:8 (5:3), Storžič : Piran 3:4 (0:3), Selca : Branik 10:7 (4:2). Največje presenečenje je torej poraz rokometšač Kranja z novincem v ligi.

KOSARKA: V zadnjem kolu ženske slovenske lige je ekipa Triglava dosegla 12. poraz in je tako brez točke obtičala na zadnjem mestu. Rezultat: Triglav : Maribor 19:47 (8:23). Ekipa Jesenic pa je v zadnjem kolu premagala Maribor 66 z 69:58 (37:31) in zasedla drugo mesto.

ODBOJKA: Odbojkarji Jesenic so v derbi srečanju slovenske lige doživeli hud poraz (0:3) z ekipo Ljubljane in so trenutno na 3. mestu.

Zaslužena
točka

V nedeljski tekmi v Novi Gorici smo zasluženost osvojili točko, čeprav smo nastopili oslabiljeni (brez Vagaje), poleg tega pa se je poškodoval še Klemenčič, pri rezultatu 1:0 za Novo Gorico pa je bil izključen naš srednji napadalec Kitič. Za uspeh je nedvomno zaslužna celotna obramba, Vukotič pa je dosegel tako lep gol, kot ga redko kdaj vidimo. Igra je bila na trenutke preostra, sodnik pa ni bil pri odločitvah dovolj dosleden. Na žalost sedaj po šestih koltih prvenstva že tri izključene igralce, kar je nedvomno zelo slaba bilanca in bo v bodoče potrebno pri igralcih več discipline.

Ocene igralcev: Mišič 6,5, Ajdovec 6,5, Benčina 7, Andošek 7, Nosan 8,5, Prestor 7,5, Verbič 6, Kožar 7,5, Klemenčič —, Kitič 6, Vukotič 8, Bucalo 7. V. Mladenović

Pet moštev
na prvenstvu

V organizaciji OBZTK Radovljica je bilo pred dnevi končano letošnje občinsko nogometno prvenstvo Radovljice. Prvo mesto je zasluženo osvojila garnizija iz Bohinjske Bele, ki je bila tudi neporažena.

J. Justin

Oblečeni boste po najnoviji modi, če boste kupovali naše izdelke. Zato potrošniki, detajlisti in grosisti, izkoristite priložnost in si oglejte naše izdelke na sejmu MODA U SVETU od 14. — 22. 10. v Beogradu.

Izdaja in tiska ČP »Gorenjski tisk«, Kranj, Koroška cesta 8. — Naslov uredništva in uprave lista: Kranj, Trg revolucije 1 (stavba občinske skupščine) — Tek. račun pri SDK v Kranju 515-1-135. — Telefoni: redakcija 21-835, 21-860; uprava lista, ma-looglasna in naročniška služba 22-152 — Naročni-na: letna 24.—, polletna 12.— N din. Cena posameznih števil 0,40 N din — Mali oglasi beseda 0,6 do 1 N din. Naročniki imajo 20 % popusta. Neplačanih oglasov ne objavljamo.

TEKSTIL
INDUS
KRANJ